

# Verksamhetsberättelse 2023

Tolk- och översättarinstitutet

Institutionen för svenska och flerspråkighet



Verksamhetsberättelse 2023  
Tolk- och översättarinstitutet  
Institutionen för svenska och flerspråkighet  
Stockholms universitet  
[tolk.su.se](http://tolk.su.se) och [su.se/svefler](http://su.se/svefler)

Ansvarig utgivare: föreståndare Magnus Dahnberg.  
Sammanställning: ställföreträdande föreståndare Elisabeth Bladh.  
Redigering: kommunikatör Pia Nordin.

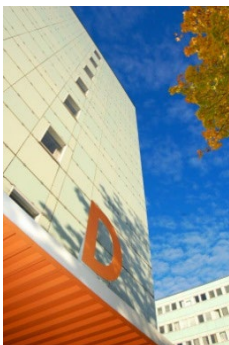
# Innehåll

1	Tolk- och översättarinstitutet.....	5
1.1	Organisation och uppdrag.....	5
1.1.1	Institutets styrelse.....	5
1.1.2	Institutets personal.....	5
2	Verksamhetsåret i sammanfattning.....	8
2.1	Ny ledning (föreståndare och ställföreträdande föreståndare).....	8
2.2	Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning firar 10 år.....	8
2.3	Utbildningsgranskning grundnivå och avancerad nivå.....	8
2.4	Forskning: disputation och stående inslag på personalmöten.....	9
3	Ekonomi.....	10
3.1	Anslag och bidrag.....	10
3.2	Årsbokslut.....	10
3.2.1	TÖI:s medel för forskning och utbildning.....	10
3.2.1	Medel för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning.....	10
4	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	11
4.1	Kursutbud och efterfrågan.....	11
4.2	Utvecklingsarbete.....	15
4.2.1	Kursutveckling.....	15
4.2.2	Högskolepedagogisk och administrativ utbildning.....	16
4.3	Alumnverksamhet.....	16
4.4	Examensarbeten.....	16
4.4.1	Kandidatuppsatser.....	16
4.4.2	Magisteruppsatser (15 hp).....	18
4.4.3	Masteruppsatser (30 hp).....	18
5	Forskarutbildning.....	19
5.1	Forskarutbildningskurser.....	19
5.2	Pågående avhandlingsarbeten.....	19
5.3	Extern handledning.....	19
6	Forskning.....	21
6.1	Pågående forskning.....	21
6.1.1	Enskilda forskare.....	21
6.1.2	Forskargrupper.....	24
6.2	Externfinansierade forskningsprojekt.....	24
6.3	Gästforskare, högre seminarier och gästföreläsningar.....	25
6.4	Internationella utbyten.....	26
6.5	Publikationer.....	27
6.6	Presentationer på vetenskapliga konferenser, workshoppar och seminarier utanför TÖI.....	28
7	Samverkan.....	33
7.1	Samverkan med det omgivande samhället.....	33
7.1.1	Tolkseminariet och Tolkarenan.....	34
7.1.2	Arbetsmarknadsdag i medieöversättning.....	35
7.1.3	Skrivarstuga om översättningsvetenskap på Wikipedia.....	35
7.1.4	Rum för översättning.....	35
7.1.5	SACO-mässan och Öppet hus.....	35
7.1.6	Samarbete med EU-organisationer.....	36
7.2	TÖI i medierna.....	36
8	Förtroendeuppdrag.....	38
8.1	Uppdrag inom Stockholms universitet.....	38
8.2	Deltagande i internationella och nationella nätverk.....	38
8.3	Medlem i redaktionskommittéer och referee-uppdrag.....	40
8.4	Andra uppdrag.....	42
9	Övrigt.....	44
	Priser och andra utmärkelser.....	44
	Översättningar.....	44



# 1 Tolk- och översättarinstitutet

## 1.1 Organisation och uppdrag



Vi finns på Universitetsvägen 10 D, plan 5.  
Foto: Pia Nordin

Tolk- och översättarinstitutet (TÖI), som bildades 1986, ingår sedan 2013 i Institutionen för svenska och flerspråkighet som ett institut med en egen styrelse. Stadgarna (som reviderades under 2019) för institutet fastställs av rektor som också utser föreståndare och styrelse för TÖI. Institutet leds av föreståndaren i samarbete med styrelsen, vilka ansvarar för strategisk verksamhetsplanering, budget och uppföljning av verksamheten.

Institutet bedriver forskning och utbildning inom huvudområdet översättningsvetenskap, vilket omfattar såväl översättning som tolkning. Tolkutbildningar i konferenstolkning och teckenspråkstolkning på högskolenivå ges endast av TÖI i Sverige, likaså forskarutbildning i översättningsvetenskap.

För vidare information om TÖI respektive Institutionen för svenska och flerspråkighet hänvisas till våra webbplatser [tolk.su.se](http://tolk.su.se) och [su.se/svefler](http://su.se/svefler).

### 1.1.1 Institutets styrelse

TÖI:s styrelse är utsedd för perioden 1 januari 2023–31 december 2026. I enlighet med de 2019-09-26 reviderade stadgarna ska styrelsen:

- stödja och främja verksamheten vid institutet samt fastlägga riktlinjer för hur arbetet ska organiseras,
- besluta i frågor om budget och verksamhetsplanering,
- årligen rapportera om institutets verksamhet till styrelsen för Institutionen för svenska och flerspråkighet,
- avge förslag till institutionsstyrelsen avseende antagning till utbildning på forskarnivå i översättningsvetenskap och,
- avge förslag till institutionsstyrelsen avseende rekrytering av lärare/forskare inom institutets verksamhetsområde.

Ledamöter i styrelsen var under 2023:

- Universitetslektor Magnus Dahnberg, TÖI, (ordf.)
- Professor Yvonne Lindqvist, TÖI
- Docent Cecilia Schwartz, Romanska och klassiska institutionen
- Universitetslektor Mari Mossberg, Lunds universitet
- Enhetschef Carina Johansson, ordförande i Tolkservicerådet
- Doktoranderna Hanna Hagström, Giada Brighi och Thomas Thomsen, TÖI (studeranderepresentanter).

Under det gångna året har TÖI:s styrelse sammanträtt fyra gånger. Styrelsen har bl.a. fattat beslut om verksamhetsplan för 2024–2025, verksamhetsberättelse 2022 och budget 2023 samt tagit del av den ekonomiska uppföljningen av budgeten.

Stadgar för TÖI, mötesprotokoll och verksamhetsberättelse 2022, se:

[tolk.se.se](http://tolk.se.se) > [Om institutet](#) > [Organisation](#)

### 1.1.2 Institutets personal

Under 2023 hade institutet totalt 35 personer anställda, varav fjorton tillsvidareanställda lärare/forskare inkl. två emeriterade professorer, två visstidsanställda lärare/forskare, fyra adjunkter, nio visstidsanställda lärare och sex doktorander. Därutöver tillkommer till TÖI knuten T/A-personal samt timlärare.

Valérie Alfvén befordrades 2023-11-01 från biträdande lektor till tillsvidareanställd universitetslektor. Elin Svahn antogs 2023-11-01 som docent i översättningsvetenskap vid

Stockholms universitet. Cecilia Alvstad var fram till 2023-10-01 tjänstledig för arbete vid Institutet för språk, litteratur och kultur på Høgskolen i Østfold i Norge, och lämnade därefter sin anställning vid TÖI. Raphael Sannholm var vikarierande universitetslektor under hela året. Richard Pleijel fortsatte sin anställning som forskare under andra året med finansiering på totalt tre år ifrån Vetenskapsrådet.

Magnus Dahnberg tog 2023-01-01 över uppdraget som föreståndare för TÖI från Jan Pedersen, och Elisabeth Bladh tog samma dag över uppdraget som ställföreträdande föreståndare för TÖI. Bland studierektorerna fortsatte Yvonne Lindqvist att ansvara för forskarutbildningen, Elisabeth Bladh för översättarutbildningarna och Malin Tesfazion för Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning. Elisabeth Geiger Poignant tog 2023-08-01 över uppdraget som studierektor för tolkutbildningarna i talade språk från Helena Bani-Shoraka.

Aleksandra Adler disputerade 2023-11-17 på avhandlingen *Cognitive load in dialogue interpreting: experience and directionality*.

Föreståndare:	Universitetslektor Magnus Dahnberg
Stf. föreståndare	Docent Elisabeth Bladh
Professorer:	Cecilia Alvstad (tjänstledig; till 2023-10-01) Birgitta Englund Dimitrova, emerita Yvonne Lindqvist Cecilia Wadensjö, emerita
Docenter:	Elisabeth Bladh Ulf Norberg Jan Pedersen Elisabet Tiselius
Universitetslektorer:	Laura Babcock Helena Bani-Shoraka Magnus Dahnberg Elisabeth Geiger Poignant Raphael Sannholm (visstidsanställd) Elin Svahn (docent från 2023-11-01)
Biträdande lektor	Valérie Alfvén (universitetslektor från 2023-11-01)
Forskare	Richard Pleijel (visstidsanställd)
Adjunkter	Jenny Olsson (tjänstledig från 2023-08-01) Elin Svanerud Sundgren (från 2023-08-07) Malin Tesfazion Catrin Thorin
Adjungerade lärare, visstidsanställda:	Thérèse Eng Ismail Kamil (från 2023-08-01) Ali Labriz Katarina Mårtensson (till 2023-07-31) Liza Noor Björn Olofsson Linus Olsson Issam Said (från 2023-08-01) Karin Zetterman (till 2023-07-31)
Doktorander:	Aleksandra Adler Nereida Betancor Sánchez Giada Brighi Hanna Hagström Lova Meister Thomas Thomsen

T/A-personal:

Clara Liljebladh  
Cathrine Ottosson  
Lisa Samsten (från 2023-08-21)  
Olivia Schlyter Holmström  
Monique Zwanenburg Widingsjö (till 2023-06-30)



Aleksandra  
Adler<sup>1</sup>



Valérie  
Alfvén<sup>6</sup>



Cecilia  
Alvstad<sup>2</sup>



Laura  
Babcock<sup>1</sup>



Helena  
Bani-Shoraka<sup>6</sup>



Nereida  
Betancor  
Sánchez<sup>1</sup>



Elisabet  
Bladh<sup>6</sup>



Giada  
Brighi<sup>1</sup>



Magnus  
Dahnberg<sup>1</sup>



Thérèse  
Eng<sup>1</sup>



Birgitta  
Englund  
Dimitrova<sup>1</sup>



Elisabeth  
Geiger  
Poignant<sup>6</sup>



Hanna  
Hagström<sup>1</sup>



Ismail  
Kamil<sup>3</sup>



Ali  
Labriz<sup>6</sup>



Yvonne  
Lindqvist<sup>6</sup>



Lova  
Meister<sup>7</sup>



Katarina  
Mårtensson<sup>6</sup>



Liza  
Noor



Ulf  
Norberg<sup>8</sup>



Björn  
Olofsson<sup>6</sup>



Jenny  
Olsson<sup>6</sup>



Linus  
Olsson<sup>6</sup>



Cathrine  
Ottosson



Jan  
Pedersen<sup>5</sup>



Richard  
Pleijel<sup>1</sup>



Issam  
Said<sup>3</sup>



Raphael  
Sannholm<sup>6</sup>



Olivia  
Schlyter  
Holmström<sup>6</sup>



Lisa  
Samsten<sup>1</sup>



Elin  
Svahn<sup>1</sup>



Elin  
Svannerud  
Sundgren<sup>1</sup>



Malin  
Tesfazion<sup>6</sup>



Thomas  
Thomsen<sup>1</sup>



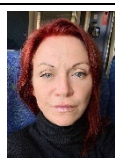
Catrin  
Thorin<sup>6</sup>



Elisabet  
Tiselius<sup>7</sup>



Cecilia  
Wadensjö<sup>6</sup>



Karin  
Zetterman<sup>1</sup>



Monique  
Zwanenburg  
Widingsjö<sup>6</sup>

Foto: <sup>1</sup>Privat, <sup>2</sup>Ingmarie Andersson, <sup>3</sup>Helena Bani-Shoraka, <sup>4</sup>Niklas Björling,  
<sup>5</sup>Krzysztof Gurszyński, <sup>6</sup>Pia Nordin, <sup>7</sup>Anna Rex, <sup>8</sup>Zi Segersand

## 2 Verksamhetsåret i sammanfattning

### 2.1 Ny ledning (föreståndare och ställföreträdande föreståndare)

Rektor utsåg under 2022 Magnus Dahnberg till föreståndare för TÖI under perioden 2023–2025, och Elisabeth Bladh till ställföreträdande föreståndare för TÖI under samma period. Magnus Dahnberg hade då en treårsperiod bakom sig som institutets ställföreträdande föreståndare. Under 2023 har kontinuitet i ledningen för TÖI tillgodosetts även genom regelbundna kontakter i ledningsfrågor med institutets tidigare föreståndare Jan Pedersen, och även i viss mån med dennes företrädare Ingrid Almqvist. Den nya ledningen för institutet har lagt särskild vikt vid informationsspridning och transparens inom och utanför institutet, inte minst om aktuell forskning, bland annat genom att fortsätta med och utveckla de veckobrev till medarbetarna som initierades av Jan Pedersen under pandemiåren 2020–2021.

### 2.2 Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning firar 10 år



KTT 10 år. Tack till SDR, Sveriges dövas riksförbund, för bilder på handalfabetet (bokstäverna KTT). Illustration och foto: Pia Nordin

Höstterminen 2013 sjösattes Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning 180 hp som den första och hittills enda tolkutbildningen för teckenspråks- och dövblindtolkar på universitetsnivå i Sverige. 10 år har nu gått och TÖI arrangerade den 29 september 2023 en jubileumskonferens tillsammans med Institutionen för lingvistik för att uppmärksamma detta. Förutom TÖI:s föreståndare, Magnus Dahnberg, som inledde och avrundade konferensen fanns både inbjudna och SU-anställda talare på programmet. Särskilt inbjudna var professor Anna-Lena Nilsson som var med och gjorde förarbetet till kandidatprogrammet och professor Jemina Napier som talade om professionaliseringen av teckenspråkstolkyrket och hur det på-

verkat utvecklingen av forskningsfältet. Två alumner var inbjudna att presentera sina kandidatuppsatser, Fanny Söderqvist och Joanna Georgieva. Studierektorerna Eira Balkstam och Malin Tesfazion talade om programmets upplägg och utveckling under de 10 år som förflutit. Jubileumstårta serverades och Florian Timovan stod för underhållningen. Jonas Brännvall modererade. På kvällen serverades middag på Proviant Albano.

### 2.3 Utbildningsgranskning grundnivå och avancerad nivå

Under vårterminen startade utbildningsgranskningen av utbildningar inom huvudområdet översättningsvetenskap på grundnivå och avancerad nivå inom inriktning tolkning och översättning. Stockholms universitets utbildningsgranskningar är en del av universitetets kvalitetssystem. Syftet med granskningarna är att generera regelbunden och systematisk kunskap som behövs för att säkerställa och utveckla kvaliteten på universitetets utbildningar. En utbildningsgranskning består av sex steg, dvs. uppstart, arbete med utbildningsrapport och övrigt underlag, granskning av underlag, beredning inför beslut, beslut, samt uppföljning av beslut. En utbildningsgranskning sker för närvarande vart sjätte år för respektive utbildning på samtliga utbildningsnivåer. Samtliga utbildningar ska bedömas mot kvalitetskriterier som är utformade mot bakgrund av framför allt högskolelag, högskoleförordning samt Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG). Varje utbildning som granskas ska bedömas mot samtliga kvalitetskriterier.

Utbildningsrapporten skrevs av Elisabeth Bladh (inriktning översättning) och Cecilia Wadensjö (inriktning tolkning), med administrativt stöd av Jessica Douglah och Monique Zwanenburg Widingsjö. Sammanfattningsvis kan sägas att våra utbildningar kan anses hålla hög kvalitet men att genomlysningen också gjort oss uppmärksamma på områden där utvecklingsarbete vore önskvärt. Tre styrkor med utbildningen är att (i) utbildningen kontinuerligt förändras och anpassas efter arbetsmarknadens behov, (ii) lärarlaget består av såväl disputerad personal som yrkesverksamma inom branschen och (iii) att utbildningen



attraherar studenter med varierande bakgrund (t.ex. ålder, språk, tidigare utbildning). De huvudsakliga förbättringsområdena skiljer sig åt för de två inriktningarna. För inriktning tolkning behöver mer kraft läggas på (i) att fortsätta utvecklingen av integrera döva studenter på KTT, (ii) se över information och förkunskapskrav för att öka intresset för Masterprogram i tolkning och (iii) att ta fram ett fullt kandidatprogram för TOFS. För inriktning översättning handlar det om att (i) arbeta för ökad studentrepresentation, (ii) se över progressionen i bedömningskriterierna mellan Översättning – magisterkurs och Översättning – masterkurs samt (iii) att skapa studiesociala aktiviteter för att stärka retentionen under första Kandidatprogram i språk och översättning.

## 2.4 Forskning: disputation och stående inslag på personalmöten

Den 27 november 2023 disputerade Aleksandra Adler på avhandlingen *Cognitive load in dialogue interpreting: experience and directionality*, med Elisabet Tiselius som huvudhandledare och Birgitta Englund Dimitrova och Christopher Mellinger som handledare. Aleksandra Adlers doktorandanställning finansierades till övervägande del inom ramen för det sexåriga forskningsprojektet *Den osynliga processen – kognition och arbetsminne i dialogtolkning*, som Elisabet Tiselius genomfört tillsammans med Birgitta Englund Dimitrova.

Som ett led i strävan efter transparens och informationsspridning bland institutets medarbetare om aktuell och pågående forskning har TÖI:s månatliga personalmöten under 2023 haft ”Aktuell forskning” som ett återkommande inslag. Även föreståndarens veckobrev till medarbetarna tar regelbundet upp aktuella forskningsseminarier, framträdanden vid konferenser m.m. Se vidare om forskning under avsnitt 6.

Ett boksläpp anordnades i april på institutionen för att fira utgivningen av *The Routledge Handbook of Conference Interpreting* som Elisabet Tiselius varit medredaktör för.

## 3 Ekonomi

### 3.1 Anslag och bidrag

TÖI tilldelas årligen särskilda medel av regeringen för sitt uppdrag att anordna tolk- och översättarutbildningar (anslagspost 2.9 i regleringsbrev 2023). Såsom värdinstitution tilldelas institutet i en separat post särskilda medel för utbildning i teckenspråk och tolkning (anslagspost 102) där TÖI genomför Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning (KTT) i samarbete med ämnet teckenspråk på Institutionen för lingvistik.

För konferenstolkutbildningen (60 hp), som liksom KTT är mycket undervisningsintensiv och därför särskilt kostnadskrävande, beviljades TÖI ett stödbidrag från Europaparlamentets Generaldirektorat för tolkning och konferenser under läsåret 2023/24.

Institutet tilldelas genom Humanistiska fakulteten forskningsmedel för huvudområdet översättningsvetenskap i paritet med andra huvudområden.

### 3.2 Årsbokslut

#### 3.2.1 TÖI:s medel för forskning och utbildning

TÖI:s årsbokslut visade på ett ganska stort underskott under 2023 (-4,9 mnkr), vilket i stort överensstämde mot budgeterat resultat (-5,1 mnkr). Utfallet för driftskostnader blev lägre än förväntat, och vi fick extra anslagsmedel som nu täcker Jan Pedersens sabbatical-vistelse.

TÖI har sedan tidigare år ett ackumulerat myndighetskapital vilket nu uppgår till 4,4 mnkr. Enligt våra beräkningar kommer myndighetskapitalet att vara förbrukat om cirka ett år, varför särskilda satsningar bör göras med varsamhet och med hänsyn till detta.

#### 3.2.1 Medel för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning

För kandidatprogrammet får TÖI respektive Institutionen för lingvistik dels anslagsmedel inom takbeloppet från fakulteten, dels särskilda medel i form av anslag per årsstudieplats från utbildningsdepartementet. De särskilda medlen ges för de två första åren i programmet men behöver räcka till att finansiera även det tredje året som är undervisningsintensivt vad gäller tolkningsövningar. Det finns även outnyttjade bidragsmedel kvar som vid 2023 års slut uppgick till 11,2 mnkr. Dessa nyttjas kontinuerligt enligt plan inom programmet.

## 4 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

### 4.1 Kursutbud och efterfrågan

Enligt regleringsbrev från regeringen ska Stockholms universitet/Tolk- och översättarinstitutet anordna tolk- och översättarutbildningar samt konferenstolkutbildning vid behov. Dessutom ska TÖI vara värdinstitut för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning. Kurserna och utbildningarna är efterfrågade, söktrycket är på de flesta utbildningar mycket högt och genomströmningen är mycket god.

Tolk- och översättarutbildningar är till sin karaktär undervisningstäta, eftersom det finns ett stort behov av praktiska övningar och mängdträning, vilket är särskilt tydligt på tolkutbildningarna. Det innebär att antagningstalen är relativt sett lågt satta för att säkerställa att undervisningen kan ske i små grupper.

<a href="http://su.se/svefler/oversattningsvetenskap">su.se/svefler/oversattningsvetenskap</a>	Registrerade studenter <sup>1</sup>	
GRUNDNIVÅ	VT23	HT23
<b>Program</b>		
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 3		28
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 4	18	
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 5		15
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 6	15	
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 3		11
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 4	8	
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 5		4
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 6	13	
<b>Fristående kurser, översättning</b>		
Praktik inom översättning, 7,5 hp	1	3
Översättning I, 30 hp		11
Översättning II, 30 hp	17	
Översättning III, 30 hp		13
Översättning – kandidatkurs, 30 hp	10	
Översättning i offentlig sektor, målspråk arabiska (50 %), 30 hp		5
Översättning i offentlig sektor, målspråk dari (50 %), 30 hp		0
Översättning i offentlig sektor, målspråk tigriska (50 %), 30 hp		0
Översättning i offentlig sektor, målspråk somaliska (50 %), 30 hp		1
Översättning i offentlig sektor, målspråk persiska (50 %), 30 hp		2
Översättning i offentlig sektor, målspråk mongoliska (50 %), 30 hp		1
<b>Inkommande utbytesstudenter</b>		
Översättning I, ÖTP1 Översättning i teori och praktik, 7,5 hp		
<b>Fristående kurser, tolkning</b>		
Juridik för tolkar i offentlig sektor, 7,5 hp	0	22
Pedagogik och didaktik för tolklärare (50 %), 30 hp	0	9
Tolkning i offentlig sektor I, arabiska, 30 hp	8	0
Tolkning i offentlig sektor I, dari, 30 hp	4	0
Tolkning i offentlig sektor I, somaliska, 30 hp	0	0
Tolkning i offentlig sektor I, persiska, 30 hp	4	0
Tolkning i offentlig sektor I, ukrainska, 30 hp	4	0
Tolkning i offentlig sektor I, ryska, 30 hp	3	0

<sup>1</sup> Inklusivt omregistrerade studenter.

<a href="http://su.se/svefler/oversattningsvetenskap">su.se/svefler/oversattningsvetenskap</a>	Registrerade studenter <sup>1</sup>	
GRUNDNIVÅ	VT23	HT23
Tolkning i offentlig sektor II, arabiska (50 %), 30 hp	0	8
Tolkning i offentlig sektor II, dari (50 %), 30 hp	0	2
Tolkning i offentlig sektor II, somaliska (50 %), 30 hp	0	0
Tolkning i offentlig sektor II, persiska (50 %), 30 hp	0	5
Tolkning i offentlig sektor II, ukrainska (50 %), 30 hp	0	4
Tolkning i offentlig sektor II, ryska (50 %), 30 hp	0	2
<b>Fristående kurser, teckenspråk och tolkning</b>		
Dövblindtolkning II, 7,5 hp		0
Handledarutbildning för teckenspråkstolkare, 5 hp	8	
Introduktion till tolkning och tolkningsteori för teckenspråkstolkare, 7,5 hp		0
<b>AVANCERAD NIVÅ</b>		
<b>Program</b>		
Masterprogram i översättning, termin 1		
Översättningsvetenskaplig teori och metod, 7,5 hp		8
Skönlitterär översättning, 7,5 hp		1
Översättning och samhälle, 7,5 hp		7
Facköversättning till svenska I, 7,5 hp		6
Masterprogram i översättning, termin 2		
Facköversättning till svenska II, 7,5 hp	3	
Fackspråk och terminologi, 7,5 hp	7	
Maskinöversättning, 7,5 hp	4	
Översättning – magisterkurs, 15 hp	5	
Masterprogram i översättning, termin 3		
Samtida översättningsforskning, 7,5 hp		5
Undertextning, 7,5 hp		4
Översättningssociologi, 7,5 hp		3
Masterprogram i översättning, termin 4		
Översättning – masterkurs, 15 hp	0	
Översättning – masterkurs, 30 hp	3	
Masterprogram i tolkning, inriktning tolkning, termin 1		
Tolkning – översiktscurs, 7,5 hp	0	6
Samtida forskning om tolkning, 7,5 hp	0	5
Masterprogram i tolkning, inriktning konferenstolkning, termin 1		
Tolkning – översiktscurs, 7,5 hp	0	7
Fackspråk och EU-terminologi, 7,5 hp	0	8
Introduktion till konferenstolkning, 15 hp	0	8
<b>Fristående kurser, översättning</b>		
Fackspråk och terminologi, 7,5 hp	1	
Facköversättning till svenska I, 7,5 hp		1
Facköversättning till svenska II, 7,5 hp	0	
Maskinöversättning, 7,5 hp	1	
Skönlitterär översättning, 7,5 hp		9
Undertextning, 7,5 hp		4
Översättningssociologi, 7,5 hp		0
Översättningsvetenskaplig teori och metod, 7,5 hp		1

su.se/svefler/oversattningsvetenskap	Registrerade studenter <sup>1</sup>	
	VT23	HT23
<b>GRUNDNIVÅ</b>		
<b>Fristående kurser, tolkning</b>		
Fördjupningskurs med inriktning mot tolkning – kognitivt perspektiv, 7,5 hp	0	0
Fördjupningskurs med inriktning mot tolkning – sociologiskt perspektiv	0	0

## Översättarutbildningar

Kandidatprogrammet i språk och översättning har under 2023 haft ett något vikande söktryck med för första gången mindre än två förstahandssökande per antagen. Studenterna börjar programmet med två terminers språkstudier i något av språken engelska, finska, franska, italienska, lettiska, litauiska, nederländska, polska, portugisiska, ryska, spanska, eller tyska. Tredje och fjärde terminen läser studenten översättningsvetenskap på TÖI. Den femte terminen läses valfria kurser (de flesta studenter väljer dock att läsa översättningsvetenskap på kursen Översättning III), och sista terminen kan studenterna välja att fördjupa sig antingen i sitt språk eller i översättningsvetenskap. Flertalet studenter på programmet har hittills valt att gå kandidatkursen i översättning i stället för kandidatkurs i något av språken. Antalet studenter som läser vidare efter de två första terminerna varierar och i år var det glädjande nog en extra stor grupp som läste Översättning III (28 studenter).

Översättningskurser motsvarande fyra terminers studier finns också som fristående kurser på TÖI. Förkunskapskravet är 60 hp i något språk. Söktrycket till den första kursen i översättning ökade något i jämförelse med föregående år. För att säkerställa att platserna fylls på kurserna, som alltså ges både inom programmet och som fristående kurs, har fortsatt emellertid fler programstudenter fortsatt antagits.

Den fristående kursen Litterär översättning och redaktörsarbete erbjöds med två inriktningar, engelska och spanska. Båda inriktningarna hade liknande söktryck, dvs. mer än två förstahandssökande per plats, men tyvärr behövde inriktning spanska ställas in p.g.a. för få inskickade arbetsprov.

Kursen Översättning i offentlig sektor startade för fjärde gången. Den vänder sig till studenter med arabiska, dari, mongoliska, persiska, somaliska eller tigrinska som förstaspråk och tränar översättning av offentliga informationstexter från svenska till något av dessa språk. Höstterminen 2023 gavs kursen, som går på halvtid och distans, med de fyra målspråksinriktningarna arabiska, dari, persiska och somaliska. Jämfört med föregående år var det en markant nedgång i antalet sökande och ett knappt tiotal studenter började utbildningen.

På avancerad nivå startade TÖI:s masterprogram i översättning med sju studenter, varav de allra flesta gick inriktning Översättning till svenska respektive. Källspråken för de studenter som antogs till inriktningen Översättning till svenska var i år engelska, lettiska och kinesiska.

## Tolkutbildningar

För närvarande anordnar TÖI utbildningar inom tre områden: teckenspråkstolkning, tolkning i offentlig sektor och konferenstolkning. Utöver det erbjuds utbildningar som på olika sätt knyter an till dessa tolkinriktningar. Exempel på det är Pedagogik och didaktik för tolklärare, Praktik inom tolkning (i talade språk) ochHandledarutbildning för teckenspråkstolkare. Behovet av kvalificerade tolkar har stärkts i Sverige med anledning av bl.a. kriget i Ukraina (tolkning i offentlig sektor) och stundande pensionsavgångar inom tolkåren, inte minst gällande teckenspråkstolkning. TÖI strävar efter att utveckla utbildningar som både fyller samhällets behov av professionella tolkar och behovet av forskning inom området.

## Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning (180 hp)

Utbildningen som fortsatt ges av TÖI i samarbete med Institutionen för lingvistik har under året arbetat med att utveckla programmet ytterligare. Samarbetet mellan institutionerna leds av en styrgrupp där representanter för båda institutionerna ingår. Kurs- och terminsansvariga, studierektorer och programmets koordinator arbetar kontinuerligt med att stärka och kvalitetssäkra utbildningen.

Vårterminen 2023 tog 12 studenter examen från Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning. Detta var det största antalet hittills under programmets historia. Höstterminens teorier är återigen en mindre grupp på fyra studenter. Denna grupp har under hösten fått särskilt mycket reell tolkpraktik då vi samarbetade med en döv person som gick en utbildning till make up-artist och fick tolkning till detta genom våra studenter.

Utbildningen för blivande teckenspråkstolkare har höstterminen 2023 för första gången antagit studenter på den nyutvecklade studiegången "Intramodal teckenspråkstolkning". Denna inriktning möjliggör för döva personer att studera kandidatprogrammet och förbereder studenterna för tolkning för personer med dövblindhet och för arbete med döva nyanlända personer, men också för tolkning i internationella sammanhang. Sju studenter antogs till denna programinriktning och tre studenter fanns kvar vid terminens slut.

## Tolkutbildning i talade språk (90 hp)

Tolkning i offentlig sektor I (30 hp) startade vårterminen 2023 för sjunde gången vid Stockholms universitet. Grundkursen gavs på helfart och denna gång med följande tolkspråk: svenska samt arabiska, dari, persiska, ryska och ukrainska.

Majoriteten av studenterna fortsatte till fortsättningskursen TOFS II (30 hp) som för sista gången ges på halvfart och slutar under vårterminen 2024. Enligt planen ska TOFS II därefter ges på helfart på höstterminen.

Samarbetet mellan Tolk- och översättarinstitutet och Språk- och litteraturcentrum vid Lunds universitet kring utbildningen Tolkning i offentlig sektor fortsatte planenligt under 2023. Tolk- och översättarinstitutet bidrar fortsatt med ekonomiskt och visst pedagogiskt stöd.

## Övrigt kursutbud kopplat till tolkning i talade språk

Tolkklärarutbildningen Pedagogik och didaktik för tolklärare (30 hp) slutfördes under vårterminen 2023 och en ny studentkull, 4 studenter, antogs till samma utbildning höstterminen 2023. Antalet studenter på denna kurs har successivt minskat, vilket är ett tecken på att behovet av tolklärare i Sverige mattats av något. Kursen kommer att pausas något år för att invänta ökad efterfrågan.

## Masterprogram i tolkning (120 hp)

Masterprogrammet i tolkning har två inriktningar, konferenstolkning och tolkning. Inriktningen konferenstolkning erbjuder en ettårig konferenstolkutbildning (60 hp) med ett års påbyggnad för masterexamen. Konferenstolkutbildningen utgör således första delen av denna inriktning. På konferenstolkutbildningen tränas studenterna både i konsekutiv och simultan tolkning i huvudsak från två av språken engelska och tyska eller franska till förstaspråket svenska med särskild tonvikt på simultan tolkning.

Utbildningen är fortsatt delvis finansierad av Europaparlamentets generaldirektorat för konferenstolkning (DG LINC). Europeiska kommissionens generaldirektorat för tolkning (DG SCIC) stöttar utbildningen genom att finansiera aktiva EU-tolkars medverkan i undervisningen, såväl under läsåret som vid slutprovet.

Sammanlagt påbörjade 10 studenter Masterprogram i tolkning, varav 4 med inriktning Tolkning och 6 med inriktning Konferenstolkning med svenska i kombination med engelska, franska eller tyska, alternativt engelska och svenska i kombination med italienska.

De under pandemiperioden två år tidigare utvecklade undervisningsformaten (på plats, på distans och hybrid) användes fortsatt under 2023, vilket möjliggjort deltagande för studenter som inte bor i Stockholm. Ett visst mått av närvaro på campus är dock ett

kurskrav, särskilt när det gäller så kallade övningskonferenser, där scenarion med deltagare från olika länder och med olika språk simuleras i rollspel för att tolkas av studenterna.

Under hela år 2023 löpte projektet Tolkning i flerspråkig samtid, ett samarbete mellan Tolk- och översättarinstitutet och Språkstudion som fick rektorsmedel tilldelad för detta år. Grunden i projektet var initiativet att rusta upp de befintliga tolkkabinerna i hörsal 10 och förse dem med den förenklade tekniken som – efter den numera allmänt spridda Zoom-kompetensens framväxt på universitetet – möjliggör att tolkarna hör originaltalet och samtidigt kan sända ut sin tolkning till enskilda åhörare i salen. Vid två tillfällen under 2023 kunde på så sätt tolkade evenemang äga rum och tillgängliggöras för många. I mars tolkades föreläsningar på franska under ett frankofoni-event arrangerade av franskspråkiga ambassader och kulturinstitut i Stockholm, samt Romanska och klassiska institutionen. I november tolkades ett kollokvium på tyska initierat av Institutionen för slaviska och baltiska språk, finska, nederländska och tyska. I båda fallen stod Språkstudion för utrustning, teknisk support och digital annonsering och TÖI för simultantolkning från franska respektive tyska till svenska.

## 4.2 Utvecklingsarbete

### 4.2.1 Kursutveckling

Ett kursplaneutskott startades på försök för att öka kvalitén på de styrdokument som tillställs institutionsstyrelsen för beslut (kursplaner, litteraturlistor och betygskriterier). I utskottet ingår studierektorerna för grundnivå, utbildningskoordinator (sammankallande), studieadministratör för teckenspråkstolkning och studievägledare för översättning, en doktorandrepresentant, en studeranderepresentant och en lärarrepresentant. Tyvärr har posten som studeranderepresentanten förblivit vakant under året.

Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning har under året förberett för och sjösatt en ny utbildningsplan med två studiegångar vilket möjliggör för både döva och hörande studenter att gå programmet. Tidigare utbildningsplan begränsade utbildningen till hörande studenter eftersom tolkning mellan svenskt teckenspråk och talad svenska stod som tolkspråk. Nu kan även döva studenter ta en kandidatexamen i teckenspråk och tolkning med fokus på intramodal teckenspråkstolkning där tolkningen sker mellan tecknade språk med en särskild anpassning till kontext och person.

På översättningssidan har arbete påbörjats med att ta fram kurser i Medietillgänglighet och Grannspråksöversättning, dvs. översättning från danska eller norska. Kurserna är tänkta att ges dels som valbar delkurs inom Översättning III eller Översättning – kandidatkurs, dels som fristående kurs. Två nya fristående kurser togs fram på avancerad nivå. Översättningssociologi, 7,5 hp gavs under vårterminen med tre studenter. Att översätta gud, som behandlar reception av religiösa texter i översättning, kommer att ges vårterminen 2024 på engelska med namnet ”Translating God”.

Upplägget med olika språkinriktningar som separata kurser på Tolkning i offentlig sektor har under 2023 orsakat en del administrativt merarbete p.g.a. att studenter velat gå om kurser med ett annat språk, respektive komplettera delkurser med att gå samma delkurs med annan språkinriktning. I stället för att som tidigare söka TOFS II med en separat språkinriktning kommer alla studenter söka en gemensam kurs där språkinriktningarna regleras på delkursnivå och väljs i samråd med studierektor. Kursstart för den nya varianten är planerad till höstterminen 2024.

Arbete pågår med att ta fram fristående kurser i tolkning talade språk om 7,5 hp som dels fungerar som fortbildning, och som på sikt kan ingå som valbara kurser inom ett kandidatprogram i tolkning talade språk. Juridik för tolkar i offentlig sektor, 7,5 hp gavs för andra gången under höstterminen 2023. De tre övriga är under utveckling.

Projektet med att översätta Jeremy Mundsays bok *Introducing Translation Studies*, den kursbok som används på två översättningsteoretiska kurser inom grundutbildningen, fortsatte men med något ändrat upplägg. Under året översattes tre kapitel av medarbetare vid TÖI som anmält intresse för uppgiften.



## 4.2.2 Högskolepedagogisk och administrativ utbildning

Ett flertal medarbetare påbörjade eller fortsatte under året utbildning inom högskolepedagogik. Doktoranderna Giada Brighi och Hanna Hagström, liksom adjungerad lärare Eva Taxén gick UL 1 (Universitetslärarutbildning 1), dvs. den grundläggande behörighetsgivande utbildningen för universitetslärare. Hagström och Aleksandra Adler gick nästa steg i utbildningen, UL 2 (Universitetslärarutbildning 2). Teman för UL 2 var kritiskt tänkande, formativ bedömning och handledning av studentuppsatser på grundnivå. I examinationsuppgiften undersökte Hagström hur lärares feedback på studentöversättningar kan kopplas till förväntade studieresultat samt viktning av betygskriterier. Adler påbörjade även UL 3 (Universitetslärarutbildning 3).

Laura Babcock gick kursen Akademisk litteracitetsutveckling som handlade om hur lärare kan stötta studenters akademiska läsande och skrivande. I examinationsuppgiften presenterade Babcock ett förslag för att underlätta för studenter att förstå frågeformuleringarna i examinationsuppgifterna. Stötningen består dels i att studenterna under kursens tränas i att skilja mellan olika verb som anger vad de förväntas kunna efter avslutad kurs, t.ex. ”redogöra för”, ”diskutera” etc. Dels föreslås kursutveckling i form av arbete med hur examinationsfrågorna formuleras. Elisabeth Bladh gick kursen Vässa din presentationsteknik, en workshop i två delar som tog upp grunder i retorik med korta övningar.

Yvonne Lindqvist, studierektor för forskarutbildningen, gick studierektorsutbildning. Föreståndaren Magnus Dahnberg påbörjade under hösten utbildningen Chefsprogrammet, som ska fullföljas under vårterminen 2024. Ställföreträdande föreståndare Elisabeth Bladh deltog i en workshop med temat att träna att hålla utvecklingssamtal och svåra samtal.

## 4.3 Alumnverksamhet

TÖI:s alumnverksamhet sker framförallt som ett led i institutets samverkan med det omgivande samhället i stort (se kapitel 7). Exempelvis bjuds såväl nuvarande som tidigare studenter in till evenemangen Wikipedia-editathon, Tolkseminariet och Tolkarenan. Föregående år startade även ett format som vänder sig tydligt till alumner i anslutning till Hieronymusdagen 30 september, dvs. den dag då översättarnas skyddshelgon Hieronymus firas. Institutet har därmed lagt grunden till en tradition att uppmärksamma detta som översättarnas och tolkarnas dag. Upplägget bestod av kortare föredrag följt av en alumn-ceremoni där studenter som avslutat sina utbildningar i översättningsvetenskap på grundnivå, alternativt etappavgång på konferenstolkutbildningen, gratuleras under festliga former. Årets alumn-ceremoni anordnades i samband med KTT-jubiléet och hade temat bibelöversättning och tolkning under gudstjänst med föredrag av Richard Pleijel och Amanda Gidlöv, alumn från KTT. Evenemanget samlade utöver alumnerna även lärare, föräldrar och en del andra studenter och var mycket uppskattat.



Föreståndare Magnus Dahnberg och stf föreståndare Elisabeth Bladh under Hieronymusfirandet. Foto: Pia Nordin

## 4.4 Examensarbeten

### 4.4.1 Kandidatuppsatser

#### Teckenspråk och tolkning

*Tolkning i ceremoni och liturgi: Teckenspråkstolkning av statiska texter under gudstjänst (Interpreting in ceremony and liturgy – Sign Language interpretation of frozen texts during church service).* Handledare: Magnus Dahnberg. Examinator: Laura Babcock.

*Att auktorisera sig eller inte – det är frågan: Auktorisationens betydelse för teckenspråkstolkars yrkesverksamhet i Sverige (To authorize or not – that is the question).* Handledare: Laura Babcock. Examinator: Elisabeth Geiger Poignant.



- Universitetsutbildning med tolk – Döva studenters perspektiv på utbildning i samarbete med teckenspråkstolk (University Interpreting: Deaf Students' Perspectives on an Education in Collaboration with Sign Language Interpreters)*.Handledare: Helena Bani-Shoraka. Examinator: Magnus Dahnberg.
- Succéer och tragedier: En undersökning av den döva teaterpublikens upplevelse av att se teater tolkad till teckenspråk (Success and Tragedy – a study of the Deaf theatre audience experience of watching theatre plays interpreted into Sign Language)*.Handledare: Magnus Dahnberg. Examinator: Helena Bani-Shoraka.
- Teckenspråkiga tolkanvändares uppfattning av teckenspråkstolkars synliga tatueringar: Visuellt brus eller ej? (Sign Language Interpreter Users opinion on Sign Language interpreters visual tattoos – Visual noise or not?)*.Handledare: Helena Bani-Shoraka. Examinator: Magnus Dahnberg.
- Teckenspråkstolkning inom sjukvården: Vad har sjuksköterskor i Sverige för beredskap att möta döva och hörselskadade patienter?(Swedish Sign Language interpreting in healthcare settings)*.Handledare: Helena Bani-Shoraka. Examinator: Elisabeth Geiger Poignant.
- Då sa han och då gjorde hon: En jämförelse mellan tolkstuderter och erfarna tolkars skapande av konstruerat agerande och konstruerad dialog (He said and then she did)*.Handledare: Laura Babcock. Examinator: Elisabeth Geiger Poignant.
- Vem talar just nu? Perspektivbyte i teckenspråkstolkade tv-program (Who is speaking right now? Perspective shift in Sign Language interpreted TV shows)*.Handledare: Elisabeth Geiger Poignant. Examinator: Laura Babcock.
- Mina ögon och öron: Dövblinda tolkanvändares perspektiv på dövblindtolkning (My Eyes and Ears – Deafblind Users' Own Perspective on Deafblind Interpreting)*.Handledare: Elisabeth Geiger Poignant. Examinator: Helena Bani-Shoraka.
- Döva teckenspråkstolkars copingstrategier: En diskursanalys av en teckenspråkstolkad föreläsning (Linguistic coping strategies for Deaf Sign Language Interpreters)*.Handledare: Laura Babcock. Examinator: Magnus Dahnberg.
- De kallar mig teckenfröken – Teckenspråkstolkens roll i skolmiljö*.Handledare: Elisabeth Geiger Poignant. Examinator: Laura Babcock.

## Översättning

- Att översätta anorexia. En översättningsteoretisk uppsats om översättningen av en memoar (Translating anorexia – a translation theoretical essay about the translation of a memoir)*.Handledare: Richard Pleijel. Språkgranskare Louise Ratford. Examinator: Ulf Norberg.
- En komparativ studie av översättningen av kulturella referenser i den svensk-danska tv-serien Bron till franska och ryska (A comparative study of the translation of cultural references in the Swedish-Danish TV series "Bron" into French and Russian)*.Handledare: Thérèse Eng. Examinator: Raphael Sannholm.
- En mganga och hans muteta, eller en häxdoktors soppa: Om flerspråkighet och kulturspecifika referenser i översättning av en samtida kenyansk novell (A mganga and his muteta – or a witchdoctor and his soup: On Multilingualism and Cultural references in a contemporary Kenyan short story)*.Handledare: Raphael Sannholm. Språkgranskare Raphael Sannholm. Examinator: Ulf Norberg.
- En översättare slipper sällan ifrån sitt ursprung. Tre dikter ur Wisława Szymborskas diktsamling Tutaj. Svensk och engelsk översättning (A translator rarely escapes their roots. Three poems from Wisława Szymborska's poetry book Tutaj. Swedish and English Translation)*.Handledare: Ulf Norberg. Examinator: Valérie Alfvén.
- Ett fall för detektivklubben. En översättning av barnboken Murder Most Unladylike med kommentar. (A case for the Detective Society. A translation of the children's book Murder Most Unladylike with commentary)*.Handledare: Valérie Alfvén, språkgranskare Louise Ratford. Examinator: Ulf Norberg.
- Glasträdgården: En adekvansinriktad översättning av en moldavisk roman till svenska (Glass Garden: An adequacy-oriented translation of a Moldovian novel into Swedish)*.

Handledare: Aleksandra Adler. Språkgranskare Diana Farcas Carlsmose. Examinator: Elin Svahn.

*Han som aldrig dör: Sångöversättning av fem av Juan Gabriels sånger med kommentar (He who never dies. Song translation of five of Juan Gabriel's songs with commentary).*

Handledare: Yvonne Lindqvist. Språkgranskare Rakel Österberg. Examinator: Raphael Sannholm.

*Indirekt och direkt översättning av Pippi Långstrump till kinesiska med fokus på kultur-specifika referenser (Indirect and direct translation of Pippi Longstocking into Chinese with the focus on Culture-specific items).* Handledare: Ulf Norberg. Examinator: Valérie Alfvén.

*Mellan besatthet och analys: att översätta havets uppror. En översättningsteoretisk uppsats om min översättning av en samtida österrikisk roman (Between Obsession and Analysis: Translation the Uprising of the Sea – A Translation Theoretical Essay on my translation of a Contemporary Austrian Novel).* Handledare: Ulf Norberg. Språkgranskare Petra Thore. Examinator: Yvonne Lindqvist.

*Pirater, havsmonster, grimor och maror: En översättningsteoretisk uppsats om att översätta fantasy för barn (Pirates, sea monsters, ghosts and witches).* Handledare: Laura Babcock & Valérie Alfvén. Språkgranskare Laura Babcock. Examinator: Ulf Norberg.

*Translate sina if tye pole! Översätt det här om du kan – en fallstudie av språklig variation i undertexter (Translate sina if tye pole! – translate this if you can, a study of linguistic variation in subtitles).* Handledare: Thérèse Eng. Examinator: Jan Pedersen.

*Skeva repliker: En översättningsvetenskaplig uppsats om att översätta camp talk i pjäsen The Boys in the Band (Queer lines – a translation theoretical essay about translating camp talk in the play The Boys in the Band).* Handledare: Jan Pedersen. Språkgranskare Jan Pedersen. Examinator: Laura Babcock.

*Stilens överlevnad – en översättningsstudie om interpunktion som stilmarkör (The survival of style – a translation study on punctuation as a style marker).* Handledare: Valérie Alfvén. Examinator: Thérèse Eng.

*"Such fun!" – En funktionell översättning av den brittiska situationskomedin Miranda i form av undertexter ("Such fun!" A functional translation of the British situation comedy Miranda in the form of subtitles).* Handledare: Jan Pedersen. Språkgranskare Jan Pedersen. Examinator: Laura Babcock.

*Vagina, slida eller fitta? En komparativ studie av sexuella referenser i franska och svenska undertexter i tv-serien Sex Education (Vagina or cunt? – a comparative study of sexual references in the French and Swedish subtitles of the TV-series Sex Education).* Handledare: Valérie Alfvén. Språkgranskare Louise Ratford. Examinator: Ulf Norberg.

#### 4.4.2 Magisteruppsatser (15 hp)

##### Översättning

*Håll den stolta fanan för översättning av politisk diskurs med kinesiska särdrag högt. En översättning med kommentar av Kinas kommunistiska partis rapport från den 20:e nationella partikongress (Hold High the Great Banner of Political Discourse Translation with Chinese Characteristics).* Handledare: Elin Svahn. Språkgranskare Roger Andersson. Examinator: Yvonne Lindqvist.

*På färd mot Kameya med Kunikida Doppo: En förfrämligande översättning av Wasureenu hitobito, samt kommentar därtill (On a Journey toward Kameya with Kunikida Doppo. A Foreignising Translation of Wasureenu hitobito, along with Commenatary).* Handledare Raphael Sannholm. Språkgranskare Linus Olsson. Examinator: Jan Pedersen.

#### 4.4.3 Masteruppsatser (30 hp)

##### Översättning

*Transcreation in Translation: A study of the use and importance of transcreation in the Swedish translations of English marketing slogans (Transkreation i översättning. En studie i användande av transkreation vid översättandet av reklamslogans från engelska till svenska).* Handledare: Yvonne Lindqvist. Examinator: Elin Svahn.

## 5 Forskarutbildning

### 5.1 Forskarutbildningskurser

Under 2023 gavs inga obligatoriska kurser inom forskarutbildningen, dels på grund av att flera forskarstuderande förlade sin utbildning utomlands, samt att kurserna inte passade in i doktorandernas planering i deras D-ISP:ar. Flera doktorander läste dock individuellt valda kurser.

### 5.2 Pågående avhandlingsarbeten

Under 2023 fanns det på TÖI sex doktorander, varav tre hade inriktning mot tolkning och tre mot översättning.

Aleksandra Adler: *Cognitive load and disfluency in dialogue interpreting*. Huvudhandledare: Elisabet Tiselius.Handledare: Birgitta Englund Dimitrova och Christopher Melinger (disputerat i november 2023).

Giada Brighi: *Marie Franzos (1870–1941): självständig, engagerad, framgångsrik. Översättare, agent och kulturförmedlare av svensk skönlitteratur i tysktalande länder vid sekelskiftet*. Huvudhandledare: Yvonne Lindqvist. Handledare: Nils Håkansson/Klaus Kaindl.

Hanna Hagström: *Machine translation and viewer comprehension and experience: a reception study of machine translated and post-edited interlingual subtitles' effect on viewer comprehension and experience*. Huvudhandledare: Jan Pedersen. Handledare: Laura Babcock.

Nereida Betancor Sánchez: *Exploring interpreters' professional self-concept and their attitudes towards Remote Interpreting from a socio-cognitive approach*. Huvudhandledare: Elisabet Tiselius. Handledare: Magnus Dahnberg, Kristian Tangsgaard Hvelp-lund, Köpenhamns universitet.

Lova Meister: *Style in subtitling: A dialogical approach to meaning-making in film and television drama*. Huvudhandledare: Jan Pedersen. Handledare: Cecilia Wadensjö.

Thomas Thomsen: *Asymmetrical language proficiency in dialogue interpreting*. Huvudhandledare: Laura Babcock. Handledare: Elisabet Tiselius.

### 5.3 Extern handledning

Institutets lärare/forskare handleder även doktorander vid andra institutioner på Stockholms universitet och vid andra universitet:

*Elisabeth Bladh* handleder:

Maria Forsman, Institutionen för språk och litteraturer vid Göteborgs universitet. *Italienska librettoadaptationer av en fransk 1700-talspjäs*. Huvudhandledare: Katharina Vajta. Medhandledare: Göran Gademan.

*Magnus Dahnberg* handleder:

Ivan Nevmerzhytskyi, Department of Theory and Practice in Translation from English, Institute of Philology of Taras Shevchenko National University of Kyiv. *Theoretical Model of Translation Support in the Armed Forces of Ukraine*. Huvudhandledare: Roksolana Povoroznyuk.

*Elisabet Tiselius* handleder:

Elisabet Trengereid-Olsen, Institutt for språk, litteratur, matematikk og tolking, Høgskulen på Vestlandet, Norge. *Døv og kvinne i et nytt land*. Medhandledare: Gro Hege Saltnes, Marit Rong.

Melissa Jakobsson, Institutionen för kvinnors och barns hälsa, Karolinska institutet. *Communication over language barriers in pediatric healthcare—A multiple methods health-care science project*. Huvudhandledare: Pernilla Pergert, Karolinska institutet. Medhandledare Johanna Granhagen-Jungner, Päivi Ventovaara, Eva Broström, Karolinska institutet.

*Jan Pedersen* handleder:

Lars Jämterud, Linköpings universitet. *In Search of the Subtitled's Voice*. Huvudhandledare:

Karin Mårdsjö Blume, Linköpings universitet.

Tao Song, School of Humanities and Communication Arts, Western Sydney University.

*Constructing Multimodal Cohesive Chains in Chinese Audiovisual Texts Subtitled in English*. Huvudhandledare: Jing Han. Medhandledare: Alex Ling.

## 6 Forskning

### 6.1 Pågående forskning

Vid TÖI bedrivs forskning inom ett flertal forskningsfält. Nedan beskrivs först aktiviteten hos de enskilda forskarna på TÖI, därefter inom SPRINT och SNÖ, de två forskargrupper som ett flertal medarbetare är verksamma inom.

#### 6.1.1 Enskilda forskare



Valérie Alfvén har under året arbetat med att organisera en internationell konferens inom översättningsvetenskap och barnlitteratur (Children's Literature Translation Studies) som kommer att äga rum 22–23 augusti 2024 på Stockholms universitet med finansiering från Riksbankens Jubileumsfond. Inom ramen för sitt projekt om svensk barnlitteratur på den engelsktalande marknaden presenterade hon sina resultat i Zadar (Kroatien) och fortsatte arbeta med en publikation om positionen som svensk barnlitteratur innehar på den engelska marknaden och vilka agenter som förmedlar svensk barnlitteratur (publicering planerad 2024). Utifrån den i projektet sammanställda databasen fokuserade hon på miljö- och klimatutmaningar i svensk barnlitteratur översatt till engelska. Resultat presenterades på IRSC-konferensen och på en internationell workshop inom forskningsgruppen Graphic World of Children. Tillsammans med Sara van Meerbergen har Alfvén påbörjat ett kapitel om "Retranslation of Children's Literature" (Routledge Handbook, 2024). Alfvén befordrades till lektor i november 2023.

Laura Babcock har under året påbörjat två nya projekt i samarbete med TÖI-kollegor. Det första projektet är i samarbete med Elisabeth Geiger Poignant och handlar om utveckling i anteckningsteknik hos konferenstolkstudenter. Under året samlades första hälften av den longitudinella datan in. Det andra projektet är ett teoretiskt bidrag i samarbete med Elisabet Tiselius som kartlägger de minnesprocesser som används i olika tolkningstyper. Bidraget presenterades på ISB-konferensen i juni och Nordiska seminariet i december. Utöver de här projekten har Babcock fortsatt arbete på tidigare påbörjade projekt inklusive ett projekt i samarbete med Alexis Hervais-Adelman (University of Zurich) som fokuserar på språkanvändning hos personer som talar tre eller fler språk.

Helena Bani-Shoraka fortsatte under 2023 arbetet med forskning om social innovation inom utbildning i ett antal olika spår. Ett spår skedde i samarbete med Transkulturellt Centrum vid Region Stockholm, och en gemensam forskningsansökan om psykisk ohälsa för personer med migrationsbakgrund till den gemensamma utlysningen från Region Stockholm och Stockholms universitet i augusti. Projektet presenterades också på en forskningskonferens – MSI 2023 – i november. Ett annat spår var det fortsatta arbetet med skolutveckling som social innovation inom ramen för forsknings- och utvecklingsprojektet Intensivsvenska och en presentation på konferensen 15:e International Social Innovation Research Conference (ISIRC) i Portugal. Ytterligare ett spår var det fleråriga arbetet med att utveckla ett utbildningssamverkanskoncept mellan TÖI och ett flertal andra lärosäten och utbildningar, de så kallade samövningarna, som under 2023 började sammanställas och publiceras. Detta publikationsarbete kommer att fortsätta under nästa år.

Elisabeth Bladh har under året framförallt fortsatt sitt arbete med att studera Greta Knutsons (1899–1983) översättningsverksamhet. Under juli månad vistades Bladh vid Svenska Institutet i Paris för att bedriva arkivstudier vid olika bibliotek. Resultaten av undersökningen kommer att presenteras i form av ett kapitel i en antologi om svenska kvinnor som skriver på franska, antingen direkt eller i (själv-)översättning. Antologin kommer att ingå i serien Gallimard classic och redigeras av Alice Pick Duhan och Mickaëlle Cedergren, båda verksamma vid Romanska och klassiska institutionen vid Stockholms universitet. Ett utkast till kapitlet presenterades i oktober på workshopen "Le translinguisme au féminin" ("Kvinnlig tvärspråkighet i litteraturen"). Bladh deltog i institutionens Instagram-satsning "Forskning i fokus" med en kort film om Greta Knutson som självöversättare mellan franska och tyska

Magnus Dahnberg har under 2023 publicerat resultatet av sitt arbete med att ta fram en typologi för rollspel för utbildning och testning av tolkar, vilken bygger på aktuell forskning inom såväl översättningsvetenskap som sociologi. Arbetet publicerades som ett kapitel i volymen *The Routledge Handbook of Public Service Interpreting* i redaktion av Laura Gavioli och Cecilia Wadensjö. Han har också arbetat vidare med sitt under 2020 påbörjade forskningsprojekt kallat *Från svensk replik till arabiskt yttrande*, som genom en serie intervjuer kartlägger och beskriver språkassistenters förberedelsearbete för Kammarkollegiets muntliga auktorisationsprov för tolkar. Projektet är ett led i ett pågående utvecklingsarbete avseende rollspelsanvändning för testning och bedömning av tolkförmåga som Dahnberg påbörjade 2018. Arbetet bygger delvis på slutsatserna i Dahnbergs avhandling från 2015 och syftar bl.a. till att utveckla tolkutbildningen vid TÖI, men är också ägnat att vara ett stöd åt andra offentliga aktörer på tolkområdet såsom Kammarkollegiet och Tolk-servicerådet. Dahnberg presenterade resultatet av arbetet vid ett utvecklingsseminarium på Tolk- och translatorenheten på Kammarkollegiet i oktober. Förutom detta påbörjade Dahnberg planeringen av en intervjustudie om den svenska tolkbranschens inställning till AI-stöd inom tolkning.

Thérèse Eng har genomfört en pilotstudie med sammanställning av intervjumaterial där verksam syntolk (tillika översättande syntolk) medverkat. Studien har resulterat i en artikel publicerad i *Translation Studies: Theory and Practice*.

Birgitta Englund Dimitrova har under året varit verksam med två projekt. Tillsammans med Elisabet Tiselius har hon inom projektet *Den osynliga processen – kognition och arbetsminne i dialogtolkning* forskat om dialogtolkens kognition och arbetsminne. Samarbetet har under 2023 resulterat i två gemensamma publikationer, om dialogtolkens monitorering och om arbetsminnet hos dialogtolkar. Dessutom har projektets doktorand Aleksandra Adler disputerat. Det andra projektet har rört aspekter av översättnings- och tolkningshistoria i Sverige, med inriktning på olika aspekter av översättning i relation till musik. En analysmodell har utarbetats och presenterats på en internationell konferens; modellen har också tillämpats i en fallstudie baserad på den första svenska översättningen av librettot till Händels *Acis and Galatea* (1734), troligen översatt av Johan Helmich Roman.

Elisabeth Geiger Poignant har under året påbörjat ett projekt med Laura Babcock som handlar om utveckling i anteckningsteknik hos konferenstolkstudenter. Första hälften av den longitudinella datan in har nu samlats in.

Yvonne Lindqvist har under året arbetat vidare med att kartlägga karibisk litteratur i svensk översättning 1980–2020, genom att förbereda en framtida monografi i ämnet med utgångspunkt i den engelskspråkiga karibiska litteraturen som ännu inte är kartlagd. Hon har också arbetat med två artiklar som dels har publicerats i *Språk och Stil*, dels i en antologi inom Benjamins Translation Studies Series. Lindqvist arbetade tillika med en artikel om översättning av poesi. Under året har dessutom mycket kraft ägnats åt att skriva ansökningar till VR, RJ, SCAS och till olika fonder – tyvärr utan bifall. Lindqvist forskar även om pedagogiska grepp i undervisningen och har – efter att ha fått en ansökan om rektors medel för kvalitetsutveckling av utbildning, omgång 7, 2021 beviljad – arbetat vidare med sitt projekt som syftar till att höja den vetenskapliga kvaliteten på TÖI:s magister- och masteruppsatser. Forskningen består i att undersöka effekten av fyra egna inspelade filmer som ligger på lärplattformen Athena och som behandlar vetenskapsteoretiska frågor för uppsatsskribenter. Under tre års tid har magister- och masterstudenter fått svara på en enkät om hur de använt det pedagogiska materialet och sedan kommer deras insatser i uppsatsskrivandet att utvärderas med detta material som utgångspunkt och ge upphov till en presentation på universitetets pedagogiska dagar under 2025 (tredje året är 2024).

Ulf Norberg har under året fortsatt sitt arbete med publikationer i anslutning till utvecklingsprojektet *Tal Till Text: Ökad tillgänglighet för studenter med funktionsnedsättning genom taligenkänning*, finansierat av Post- och telestyrelsen. Målet med projektet är att möjliggöra att återtalstolkning kan introduceras på den svenska marknaden. Norberg har vidare initierat ett nytt projekt inom skrivtolkning tillsammans med David Andreasen vid Region Skåne som syftar till att ge underlag för en mer systematiserad användning av så kallade autokompletterande förkortningar vid skrivtolkning med hjälp av qwerty-tangentbordet. Därutöver har Norberg arbetat vidare på sitt projekt inom barnlitteraturöversättning

som syftar till att undersöka Astrid Lindgren-översättningar till engelska och tyska med hjälp av olika narratologiska begrepp.

Jan Pedersen har under året främst arbetat med en monografi om översättning av metaforer, med särskild fokus på undertexter. Ett sådant referensverk saknas både i Sverige och internationellt, och Pedersen har fått i uppdrag av John Benjamins förlag att färdigställa en sådan, baserad på egen tidigare och ny forskning, i kombination med andras. Ett annat andra projekt använder sig av arkivforskning för att studera mottagandet av talfilm och undertexter i Sverige i mellankrigstiden. Ett tredje projekt handlar om hur den ökande flerspråkigheten i film och teveprogram återges i undertexter och andra former av medieöversättning. Han har dessutom arbetat mycket med forskningsadministration, bl.a. som medredaktör och medgrundare för tidskriften *Journal of Audiovisual Translation (JAT)* som är världens första vetenskapliga tidskrift om medieöversättning och medietillgänglighet.

Richard Pleijel har under året fortsatt att arbeta inom sitt projekt *En sekulär bibel: Bibel 2000 i skärningspunkten mellan religion och politik i efterkrigstidens Sverige*, finansierat av Vetenskapsrådet. Ett antologibidrag (om reception och återöversättning av bibeltexter) antogs för utgivning under året. Ett annat antologibidrag samt en tidskriftsartikel (i *Perspectives*) har blivit publicerade; i den senare används ett översättningshistoriskt perspektiv för att genom den tidiga debatten kring Bibel 2000 undersöka olika historiska narrativ kring sekularisering i efterkrigstidens Sverige. Två ytterligare artiklar skickades in till granskning i vetenskapliga tidskrifter. Under året har Richard vidare presenterat sin forskning vid två internationella konferenser (båda i Åbo) samt vid workshops eller seminarier vid Stockholms, Uppsala och Umeå universitet samt vid Enskilda högskolan Stockholm. I oktober höll Richard ett plenarföredrag vid Svenska exegetiska sällskapets årsmöte i Umeå; föredraget handlade om relationen mellan språkideologier i Bibel 2000 respektive de nordiska bibelsällskapens översättningar av Bibeln till de olika samiska språkvarieteterna.

Elin Svahn har under året fortsatt arbete med sina olika projekt om utebliven nyöversättning och om översättares trivsel i yrket (job satisfaction). Vad gäller det förstnämnda har två artiklar (i *Parallèles* respektive *Translation Studies*) kommit ut under året och hon presenterade även en studie på ämnet vid Trexuality-konferensen vid Åbo universitet i september. Vad gäller det sistnämnda har hon tillsammans med Minna Ruokonen vid Joensuu universitet under året arbetat med två artiklar; den ena är under granskning och den andra har accepterats för antagning. Tillsammans med Anu Heino har de under året fortsatt arbetet som redaktörer för ett specialnummer för *Translation Spaces* på temat "Translators and interpreters' job satisfaction". Numret ska publiceras våren 2024. Ruokonen och Svahn har även skrivit och skickat in en artikel till *Routledge Handbook of the Translation Industry* (planerad utgivning 2025). Svahn befordrades till docent i november 2023.

Elisabet Tiselius genomförde under 2023 datainsamling i Norge och påbörjade analys av data i arbetspaket 6 inom projektet DEPICT. Arbetspaket 6 undersöker avbildning i tolkning hos hörande tolkstuderenter och erfarna tolkar, samt döva tolkar. Syftet är att undersöka hur erfarenhet och språkkunskaper påverkar användandet av avbildande tecken under tolkning. Projektet *DEPICT – inkludering, kommunikation och översättning genom avbildning i teckenspråk (2021–2025)* är knutet till Høgskulen på Vestlandet i Bergen och projektledare är Gro Hege Saltnes Urdal och Benjamin Anible. Projektet undersöker avbildning i teckenspråk som en drivkraft för att främja inkludering, kommunikation och översättning. Under 2023 avslutade Tiselius projektet *Den osynliga processen – kognition och arbetsminne i dialogtolkning* (tillsammans med Birgitta Englund Dimitrova). Det är ett sexårigt projekt finansierat av Vetenskapsrådet t.o.m. augusti 2023. I projektet var också doktoranden Aleksandra Adler anställd (disputation november 2023). Projektet har samlat olika typer av data från dialogtolkning i syfte att kartlägga denna tolkform ur ett kognitivt perspektiv. Tiselius har också påbörjat två läroboksprojekt, ett tillsammans med Rachel Herring inriktat mot tolkar i offentlig sektor, och ett inriktat mot konferenstolkare.

### 6.1.2 Forskargrupper

Det finns två forskargrupper som är starkt knutet till institutet. Den ena, SNÖ (Svenskt nätverk för översättningsvetenskap) samlar doktorander och nydisputerade forskare över hela landet. I den andra, SPRINT (Stockholm Process Research in Interpreting and Translation), ingår doktorander och forskare verksamma vid Svefler. En tredje forskargrupp, TRISS (Translation in Societies), med uttalad översättningssociologisk profil är under utvecklande.

#### **SNÖ – Svenskt nätverk för översättningsvetenskap**

Forskargruppen SNÖ (Svenskt nätverk för översättningsvetenskap), som samlar juniora forskare (doktorander och nydisputerade) inom översättningsvetenskap, hade två fysiska träffar under året: dels en tvådagarskonferens i Åbo i maj tillsammans med doktorander vid Åbo universitetet, dels en heldag vid Stockholms universitet i november. Därutöver har medlemmarna mötts till fyra digitala kollokvier, seminarier där medlemmar kan lägga fram textutkast till granskning. Under året tog Richard Pleijel över ordförandeskapet efter Elin Svahn. Under året initierades också nätverkets tredje antologi som Richard Pleijel ska vara redaktör för tillsammans med Malin Podlevskikh Carlström (Göteborgs universitet). Antologin, med den preliminära titeln, *A (re)turn to the source text*, kommer att innehålla bidrag av svenska, norska och finska juniora forskare, vilket delvis är ett resultat av den gemensamma konferensen som hölls i Åbo i maj (se ovan) då nätverket vidgade sina nordiska kontakter. Nätverket har under året fått två nya medlemmar.

#### **Sprint – Stockholm Process Research in Interpreting and Translation**

Forskargruppen SPRINT (Stockholm Process Research in Interpreting and Translation) har sedan 2016 samlat de forskare och doktorander på TÖI som arbetar med forskning inriktade på kognitiva processer i översättning och tolkning. Gruppen samlas en gång i månaden under terminstid omkring olika frågor inom processforskning. Medlemmar i gruppen är Elisabet Tiselius (gruppledare), Aleksandra Adler, Laura Babcock, Nereida Betancor Sánchez, Magnus Dahnberg, Birgitta Englund Dimitrova, Elisabeth Geiger Poignant, Hanna Hagström, Jan Pedersen, Raphael Sannholm och Thomas Thomsen. Mötena är i första hand avsedda för forskning om kognitiva processer.

Under 2023 har gruppen haft 8 sammankomster. I januari diskuterades Hagströms datainsamlingsprotokoll. I februari rapporterade Tiselius, Sannholm och Babcock om de publikationer som publicerats efter den konferens som gruppen ordnade i juni 2022. I mars höll Thomsen det föredrag som skulle presenteras på konferensen PSIT i Alcalá i slutet på mars. I april presenterade Sannholm sitt nya projekt. I maj höll Babcock och Tiselius den presentation som skulle hållas på konferensen ISB14 in Sydney. I september rapporterade medlemmarna om de respektive projekt som de arbetar med. Dessutom hölls ett möte i september där det rapporterades från sommarens konferenser BTS2, ISB14, ICTIC 4 och Trextuality. I oktober och november diskuterade gruppen Mellinger & Hansons bok (*Quantitative Research Methods in Translation and Interpreting*) med syftet att ge återkoppling inför kommande upplaga. På oktobermötet deltog också David Orrego-Carmona som då var på besök på TÖI.

## 6.2 Externfinansierade forskningsprojekt

TÖI deltar i följande externfinansierade forskningsprojekt:

**En sekulär bibel: *Bibel 2000* i skärningspunkten mellan religion och politik i efterkrigstidens Sverige (2022–2025)**

[su.se/forskning/forskningsprojekt/en-sekulär-bibel](https://su.se/forskning/forskningsprojekt/en-sekulär-bibel)

*Finansiär:* Vetenskapsrådet

*Finansieringstid:* 2022–2025

*Projektledare:* Richard Pleijel





*Projektbeskrivning:* Projektet behandlar den senaste svenska officiella bibelöversättningen *Bibel 2000*. Syftet är att undersöka olika aspekter av det statliga engagemanget i bibelöversättningsfrågan under efterkrigstiden. Hur kom det sig att staten vid denna tid (1960/70-tal och framåt) ansåg det motiverat att ta ansvar för en ny översättning av Bibeln? Vilka menade de statliga aktörerna att översättningen riktade sig till? Hur togs översättningen emot av olika grupper i samhället under det att översättningsprojektet pågick? Genom att besvara dessa och liknande frågor går det att uppnå en förståelse för hur man såg på Bibeln och vilken plats den ansågs ha i efterkrigstidens samhälle; det blir därigenom tydligt att "Bibeln" lika mycket som en textsamling var en idé som olika grupper och individer kämpade om att få definiera. I denna kamp var frågor om översättning och översättande helt centrala. Projektet undersöker översättningen och idéerna kring översättningen utifrån ett översättningshistoriskt och översättningssociologiskt teoretiskt ramverk, men också utifrån samtida bibelvetenskaplig forskning kring bibelreception.

### **Den osynliga processen – kognition och arbetsminne i dialogtolkning (2017–2023)**

[su.se/forskning/forskningsprojekt/den-osynliga-processen-kognition-och-arbetsminne-i-dialogtolkning](https://su.se/forskning/forskningsprojekt/den-osynliga-processen-kognition-och-arbetsminne-i-dialogtolkning)

*Finansiär:* Vetenskapsrådet

*Finansieringstid:* 2017–2023

*Projektledare:* Elisabet Tiselius

*Projektmedarbetare:* Birgitta Englund Dimitrova, Aleksandra Adler

*Projektbeskrivning:* Projektet avser att föreslå en modell för de kognitiva processerna i dialogtolkning som både bygger på forskning om processerna i andra typer av tolkning och de kompetenser som kan antas vara specifika för tolkning av dialoger. Vidare testas modellen empiriskt genom kvalitativ och kvantitativ metod: rollspel (som delvis bygger på manus) med retrospektiva intervjuer och psykologiska test för att mäta arbetsminnets centrala exekutiva funktioner. Tiselius och Adler arbetar med att ta fram tester och samla in data i projektet. Englund Dimitrova och Tiselius handleder Adler gemensamt. Englund Dimitrova är också senior rådgivare i projektet.



### **DEPICT – inkludering, kommunikation och översättning genom avbildande tecken (2021–2026)**

[tolk.su.se/depict](https://tolk.su.se/depict)

*Finansiär:* Norges forskningsråd

*Finansieringstid:* 2021–2026

*Projektledare:* Gro Hege Saltnes Urdal (Høgskulen på Vestlandet, HVL) och Benjamin Anible (Norges tekniska och naturvetenskapliga universitet, NTNU).

*Projektmedarbetare:* Elisabet Tiselius, Inger-Birgitte Thorbjørnsen (HVL), Elisabet Trengereid Olsen (HVL), Johanna Mesch (SU), Christopher Stone (Wolverhampton), Christopher Tester (Gallaudet), Lori Whynot (Northwestern).

*Projektbeskrivning:* DEPICT består av sex delprojekt och kommer att undersöka hur avbildande tecken förstås av teckenspråkiga från olika länder, med olika teckenspråk och hur avbildande tecken används i olika sammanhang som i förskolan, av döva invandrare. Dessutom ska projektet också titta på hur döva teckenspråkstolkare använder avbildande tecken, hur avbildande tecken används att tolka för dövblinda och hur avbildande tecken används av oerfarna och av erfarna tolkar. Genom att förstå hur utbildningsstrategier utvecklas kommer vi att öka kunskapen för att undervisa framtida tolkar om att använda avbildande tecken och att förstå avbildande tecken som kommunikationsverktyg.



## **6.3 Gästforskare, högre seminarier och gästföreläsningar**

Utifrån de positiva erfarenheterna under föregående år anordnades de högre seminarierna även fortsättningsvis i hybridform, med möjlighet att delta på plats eller via Zoom.

Förutom de seminarier som hölls av TÖI:s egen personal, hölls följande högre seminarier av inbjudna gäster under 2023:

16 februari. Mikael Winninge (Umeå universitet.) och Alva Dahl (Bibelsällskapet, Uppsala). ”Konsekvent översättning av Nya testamentets centrala begrepp och acceptansinriktad översättning – en avvägningsfråga.

20 april. Marianne Gullberg (Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet). ”Om gestikens betydelse inom simultantolkning”.

1 juni. Klaus Kaindl (Department for Translation Studies, University of Vienna): ”The translator’s nested identities: Theoretical and methodological implications of auto/biographical research in Translation Studies”.

26 oktober. David Orrego Carmona (University of Warwick). ”Eye Tracking in Subtitling Research: a search for efficiency and a call for mixed methods”. I samband med sitt besök höll Orrego 27 oktober även en gästföreläsning med titeln ”Fansubbing and Translation Studies: what have we learned and where could we go now” för studenterna på Medieöversättnings- och Undertextningskurserna.

16 november. Agnieszka Chmiel (Engelska institutionen vid Adam Mickiewicz Universitetet i Poznań, Polen). ”What the interpreter does with a million, or about lexical processing in simultaneous interpreting”.

14 december. Azar Raoufi Masouleh (doktorand i Svenska och nordiska språk vid institutionen). ”Exploring Multilingual Dynamics in Workplace Interactions: The Role of Digital and Human Translation in Manager-Employee Meetings.”

Det högre seminariet arrangeras av studierektorn för forskarutbildningen, Yvonne Lindqvist, som under vårterminen även ansvarade för biblioteksseminarierna, som är en intern serie arbets- och textseminarier om översättningsvetenskaplig forskning. Elin Svahn tog över som sammankallande för biblioteksseminarierna fr.o.m. höstterminen.

I början av november anlände Selen Tekalp, gästforskare från Turkiet, som under åtta månader kommer att studera skönlitterär översättning med fokus på hur översättare till turkiska hanterar referenser till känsliga eller tabubelagda ämnen som religion och sexualitet. Materialet är tre romaner av William Golding i original och översättning.

## 6.4 Internationella utbyten

Internationella utbyten har skett såväl genom inresande forskare som stannat en längre tid (se föregående avsnitt) liksom att institutets medarbetare förlagt kortare eller längre vistelser utomlands. Samarbetet med Marie-France Guénette vid Université Laval, Ville de Québec, fortsatte inom grundutbildningen i översättning. Liksom föregående år gavs gästföreläsningen online. Guénettes kontakt vid TÖI, Elin Svahn gav i sin tur en online-gästföreläsning på temat ”How to become a translator?” vid Université Laval, Ville de Québec. I mars besöktes TÖI av Wojciech Zajac, masterstudent från Krakow universitet i Polen, på stipendium från Svenska institutet för att samla material till sin masteruppsats.

Elisabeth Bladh tilldelades gästbostad under juli månad vid Svenska Institutet i Paris för att bedriva forskning om Greta Knutson vid olika bibliotek i staden.

Giada Brighi deltog i en vår- och en sommarskola inom översättningsvetenskap, där hon presenterade sitt avhandlingsprojekt: I Lisbon Spring School in Translation Studies (13–18 mars) och Conceptualizing histories of Translation (Graz, Österrike 18–23 september). Under höstterminen (oktober–januari) var hon gästdoktorand i Wien, där hon samlade in data i olika arkiv. Under vistelsen i Wien bjöds hon in av professor Antje Wischmann för att presentera sitt avhandlingsarbete på avdelningen för skandinavistik vid Wiens universitet och höll även ett föredrag om Franzos översättning av Lagerlöfs *Herr Arnes penningar* på Institut für Wissenschaft und Kunst.

Jan Pedersen erhöll ett stipendium från SU Sabbatical för en termins forskningsvistelse vid University of Bristol, Storbritannien.

Elisabet Tiselius undervisade på den internationella doktorandskolan BTS med inriktning på kognitiv översättningsvetenskap (Cognitive Translation and Interpreting Studies). 12–16 juni, Cartagena, Spanien. Tiselius höll också en två dagars workshop i maj för AIIC Training of Trainers på temat ”Seeking Synergies in Interpreter Training: The example of Sweden”.

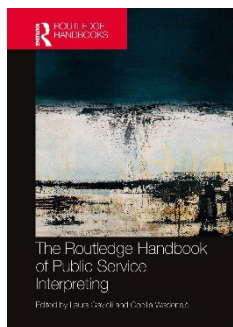
Malin Tesfazion reste en vecka till Turkiet i augusti för ett projekt som teckenspråksavdelningen vid Institutionen för lingvistik har tillsammans med Humak University of

Applied Science i Finland och Istiny University i Istanbul. Syftet med projektet är att bistå Istiny University med att starta en teckenspråkstolkutbildning. Från institutionen för lingvistik medverkade professor Johanna Mesch och adjunkt Magnus Ryttervik.

Cecilia Wadensjö vistades under mars och april vid Università degli studi di Modena e Reggio Emilia, Italien, där hon deltog med egna och på andras seminarier, inom språkvetenskapliga avdelningens doktorandutbildning, inbjuden av professor Laura Gavioli.

## 6.5 Publikationer

[su.se/tolk-och-oversattarinstitutet/om-institutet/publikationer](https://su.se/tolk-och-oversattarinstitutet/om-institutet/publikationer)



Publicerad bok 2023: The Routledge Handbook of Public Service Interpreting.

- Alfvén, Valérie, Lindgren, Charlotte & Axelsson, Marcus. 2023. Le merveilleux voyage de l'album sériel entre la France et la Scandinavie. *Strenae*, 22, 1–10.
- Alfvén, Valérie och Charlotte Lindgren. 2023. Traduire ces ados qui jurent – le cas du roman suédois *Mère forte à agitée* (2015) de Jenny Jägerfeld. *Synergie Pays Scandinaves*, 25–37.
- Bani-Shoraka, Helena. 2023. Designing and developing interprofessional education – an example involving social work and interpreting students in Sweden. *Nordic Social Work Research*, 13:4, 600–611.
- Brighi, Giada. 2023. [Recension av:] Nunes, Ariadne, Moura, Joana & Pacheco Pinto, Marta (eds.). 2020. *Genetic Translation Studies. Conflict and Collaboration in Liminal Spaces*. London: Bloomsbury Academic, 2020. I: *Babel*, 6, 848–852.
- Dahnberg, Magnus. 2023. Role play as a means of training and testing public service interpreting. I: Gavioli, Laura & Wadensjö, Cecilia (red.) 2023. *The Routledge Handbook of Public Service Interpreting*. London: Routledge, 292–308.
- Dahnberg, Magnus. 2023. Det handlar om de. *Hugin & Munin* nr 2, 19–20.
- Eng, Thérèse. 2023. Visual interpretation of film interpretation. *Translation Studies: Theory and Practice*. 3:2, 80–88.
- Gavioli, Laura & Wadensjö, Cecilia (eds.) 2023. *The Routledge Handbook of Public Service Interpreting*. London: Routledge.
- Hagström, Hanna. 2023. Looking into the Effects of Machine Translation on Interlingual Subtitles. *SubComm*. [Blogg]. 2023-10-05.
- Lindqvist, Yvonne. 2023. Maryse Condé and The Alternative Nobel Prize of 2018. I: Feinauer, I., Marais, A. & M. Swart (red.). *Translation Flows. Exploring – Networks of People, Processes and Products*. Amsterdam and New York: Benjamin Publishing, 149–163.
- Lindqvist, Yvonne. 2023. Tre nyanser av adekvans – Om grader av källbundenhet i spänningsfältet mellan det vernakulära och det kosmopolitiska i tre svenska översättningar. *Språk & stil*, 196–230.
- Pleijel, Richard. 2023. The 1960s Bible: investigating discourse on a Swedish translation of the New Testament. *Perspectives: Studies in translation theory and practice*. (Pre-print publication.)
- Pleijel, Richard. 2023. Metaphorisation and the emergence of a target text metaphor: four centuries of translating *npš* in the Book of Ezekiel. I: D. Davage, L-S. Tiemeyer, & M. Larsson (red.), *Metaphors in the Prophetic Literature of the Hebrew Bible and Beyond*. Leiden: Brill, 96–115
- Svahn, Elin. 2023. Looking Sideways. Quebec literature in Swedish Translation 2000–2020. *Stridon. Journal of Studies in Translation and Interpreting* 3:2, 51–81.
- Svahn, Elin. 2023. The Many Questions of Non-Retranslation. Swedish Non-Retranslations from the 20<sup>th</sup> Century. *Parallèles* 1, 84–101.
- Svahn, Elin. 2023. The (Non-)Ageing of Non-Retranslation? The Alleged Ageing of Swedish Non-Retranslations. *Translation Studies* 17:1, 53–69 [online first].

- Svahn, Elin. 2023. Maskinen och forskningen. Rundabordssamtal med Kristiina Taivalkoski-Shilov, Paola Ruffo och Joss Moorkens. *Med andra ord. Tidskrift om litterär översättning* 115, 7–13.
- Svahn, Elin. 2023. Maskinen och forskningen. Rundabordssamtal med Kristiina Taivalkoski-Shilov, Paola Ruffo och Joss Moorkens. *E-versättaren*.
- Svahn, Elin. 2023 [Recension av] Using Technologies for Creative-Text Translation, James Luke Hadley, Kristiina Taivalkoski-Shilov, Carlos S. C. Teixeira och Antonio Toral (red.). *Med andra ord. Tidskrift om litterär översättning* 115, 33–34.
- Thomsen, Thomas. 2023. Education and state authorization of Spanish-Swedish public service interpreters in Sweden. I: Valero Garcés, C (red.), *Traducción e interpretación en los servicios públicos (TISP) en transición / Public Service Interpreting and Translation (PSIT) in Transition*. Alcalá de Henares: Editorial Universidad de Alcalá (Obras colectivas Humanidades; 92), 193–206.
- Tiselius, Elisabet. 2023. Ethics of interpreting professions – One size fits all? In Biernacka, A & Figiel, W. *New Insights into Interpreting Studies: Technology, Society and Access*. Berlin: Peter Lang, 79–94.
- Tiselius, Elisabet & Englund Dimitrova, Birgitta. 2023. Monitoring in dialogue interpreting – cognitive and didactic perspectives. In Laura Gavioli & Cecilia Wadensjö (eds.) *Routledge Handbook of Public Service Interpreting*. London: Routledge, 309–324.
- Tiselius, Elisabet & Englund Dimitrova, Birgitta. 2023. Testing the working memory capacity of dialogue interpreters: addressing a research gap. *Across*, 24:2, 163–180.
- Tiselius, Elisabet. 2023. Review of Seeber (2021): 100 years of conference interpreting: A legacy. *Interpreting*, 25:2, 305–312.
- Wadensjö, Cecilia & Laura Gavioli (2023) Introduction, I: Gavioli, Laura & Wadensjö, Cecilia (eds.). *The Routledge Handbook of Public Service Interpreting*. London: Routledge, 1–14.

## 6.6 Presentationer på vetenskapliga konferenser, workshoppar och seminarier utanför TÖI

### *Aleksandra Adler*

- ”Blinking and cognitive load in dialogue interpreting” *2nd BTS Seminar*, Universidad de Murcia. 19–20 juni.
- ”Don’t blink – exploring methodological approaches to cognitive load assessment in interpreting” *International Symposium on Bilingualism, ISB14*, Macquarie University. 26–30 juni. (online)

### *Valérie Alvé*

- ”(In)difference of translated Swedish children’s literature on the English-market: 2000–2021”. International conference: *Translations and transnational literary exchange*, University of Zadar, Croatia, 20–22 september.
- ”(Un)mighty Eco-friendly Children: Imported views on environmental challenges from Swedish picture books translated to English”, Presentation vid IRSCS Congress 2023, Santa Barbara, USA, 12–17 augusti.
- Deltagande i en internationell workshop, Graphic World of Children (GWC), 18 oktober.
- ”Sweden in the world literary field of children’s literature”. Nordic Conference, (SNÖ) and The School of Languages and Translation Studies (Utuling), Åbo Universitet, Åbo, Finland, 11–12 maj.

### *Helena Bani-Shoraka*

- ”Arbete med flerspråkig terminologi på tolk- och översättarutbildningarna på Tolk- och översättarinstitutet”, plenarföreläsning på konferensen Nordterm 2023, 14–15 juni.
- ”The dynamic processes of collaboration and boundary crossing in social innovation in education”, 15th International Social Innovation Research Conference, Universidade do Minho, Campus de Azurém, Guimarães.

- ”Stärkt samarbete mellan vårdpersonal och tolk – en nyckel i arbetet med psykisk ohälsa för personer med migrationsbakgrund”, Forskningskonferens om social innovation i välfärd, hälsa och arbetsliv, Mötesplats Social Innovation (MSI), Malmö, 22 november.
- ”Interprofessional education as part of PSI training in Sweden”, 12<sup>th</sup> Nordic Seminar of Interpreter Trainers 2023: Interpreting in the Nordic Countries, current political and professional issues, Copenhagen University, 30 november–1 december.

*Laura Babcock*

- ”Mapping the multiple cognitive profiles of interpreters”. Presentation med Elisabeth Tiselius. International Symposium on Bilingualism, ISB14, Macquarie University. 26–30 juni (online).
- ”The cognitive profile of dialogue interpreting”. Presentation med Elisabet Tiselius. Nordic Seminar of Interpreter Trainers 2023 – Interpreting in the Nordic Countries, current political and professional issues, Köpenhamns universitet. 30 november–1 december.

*Nereida Betancor Sánchez*

- ”Methodological considerations of writing bilingual role-plays when conducting research on cognition and interpreting”. Presentation med Thomas Thomsen på *4th International Conference on Translation, Interpreting and Cognition*, Universidad de Chile, 6–8 september.

*Giada Brighi*

- ”Marie Franzos (1870–1941): Independent, committed, successful. Translator, agent and cultural mediator of Swedish literature in German around 1900”. Presentation på I Lisbon Spring School in Translation Studies, Universidade Católica Portuguesa, Lissabon, 13–18 mars.
- ”Makten att översätta: Sverige som tillflyktsort under andra världskriget och idag”. Presentation på dialogmötet med Vänföreningen Fogelstadskvinnorna på Lilla Ulfåsa, Språk och makt i samverkan med det omgivande samhället, Fogelsta, 21–22 augusti.
- ”You have such an ability to find publishers, exactly what my translators were missing”: Marie Franzos and Selma Lagerlöfs biographie croisée”. Presentation på konferensen *Trextuality. Interdisciplinary Approaches to Translated and Multilingual Texts*, Åbo universitet, Åbo, 7–9 september.
- ”Marie Franzos (1870–1941): Independent, committed, successful. Translator, agent and cultural mediator of Swedish literature in German around 1900”. Poster på sommarskolan *Conceptualizing Histories of Translation: from your story to history*, University of Graz, 18–23 september.
- ”Marie Franzos (1870–1941) A life-long Engagement for Swedish Literature in German Translation”. Poster, University of Vienna, Abteilung Skandinavistik, Wien, 31 oktober.
- ”Selma Lagerlof’s Herr Arnes penningar in Marie Franzos’ Übersetzung: wie eine schwedische Sage zu einem deutschen Märchen wurde”. Presentation på Institut für Wissenschaft und Kunst, Wien, 30 november.

*Magnus Dahnberg:*

- ”Public Service interpreter training in Swedish universities since 2017 – an overview”. 12th Nordic Seminar of Interpreter Trainers, Köpenhamn 2023-11-30–12-01.

*Thérèse Eng*

- ”Visual interpretation of film interpretation”. Presentation på konferensen Euroasian Translation Congress ETC, ”Translation through intermediary language”, Yerevan State University, Department of Translation Studies, Jerevan, 27–29 september.

*Birgitta Englund Dimitrova:*

- "Something old, something new, something borrowed? A model for analyzing historical musical texts from multilingual contexts". Presentation på konferensen *Trextuality. Interdisciplinary Approaches to Translated and Multilingual Texts*, Åbo universitet, Åbo, 7–9 september.
- "Invisible process: Cognition and working memory in dialogue interpreting". Presentation tillsammans med Elisabet Tiselius på *4th International Conference on Translation, Interpreting & Cognition*, Universidad de Santiago de Chile, 6–8 september.

*Yvonne Lindqvist:*

- "Questioning the Linearity of Literary Translation Relations. Bibliomigrancy, Double Consecration and Distinct Consecration". Keynote på symposiet *Cultures International symposium on diversity in the transnational circulation of Dutch Language Literature*, Stockholm 24–26 augusti.
- "Global Translation History, Bibliomigrancy and Consecration Cultures – Translation Flows in the World Republic of Letters". Keynote på 2023 NIC Conference 2023: *Intercultural Communication with a Focus on Languages, Narratives and Translation*. Högskolan i Dalarna. 23–25 november.
- "Att inta en plats på översättarfältet". Presentation på temat "Översättningens roll i Norden" i samband med utdelningen av Letterstedtska föreningens nordiska översättarpris ur de nyhlénska medlen. Stockholms universitet, 19 december.

*Ulf Norberg:*

- Presentation av utvecklingsprojektet *Tal Till Text: Ökad tillgänglighet för studenter med funktionsnedsättning genom taligenkänning*, finansierat av Post- och telestyrelsen, vid Rikstolkkonferensen (Zoom), 8 juni.
- "Överföring av kulturella begrepp i översättning av facktexter", föredrag vid Kammarkollegiets bedömarseminarium för translator (Zoom), 20 oktober.

*Jan Pedersen:*

- "The influence of digital processes on subtitling" *Digital and Multi-Literate Society and Work Life*, Tekniska högskolan, 17 februari.
- "From cardboard and dreaming to motherboard and streaming: The development and impact of audiovisual translation technology". Inbjuden keynote på *Translating Europe Workshop Translation technologies in specialised and institutional translation: Room for collaboration across sectors*. Gdansk, Polen, 31 mars.
- "What language is that? The need for a new norm for subtitling multilingual audiovisual content". *Media for All 10*, Antwerpen, Belgien, 5–7 juli.
- "Flersprogethed i tekstning". Inbjuden keynote på *Translating Europe Workshop*, Köpenhamn, 6 oktober.
- "Multilingual multimodality: a proposed new norm for handling increased multilingualism in subtitling". Inbjuden keynote på *3rd International Congress of Language and Translation Studies*, Selcuk University, 3 november.
- "Beyond René's café: Challenges of subtitling increasingly multilingual content". *The English Language Seminar*, Stockholms universitet, 20 november.

*Richard Pleijel:*

- "A translation history perspective on the Bible in postwar Sweden." *SNÖ and Utuling conference on international cooperation, co-writing and joint project applications*, Åbo universitet, Åbo, Finland, 11–12 maj.
- "Source text intentions: Deconstructing text-critical disinterestedness in two contemporary Swedish translations of the Hebrew Bible/Old Testament." *Trextuality: Interdisciplinary approaches to translated and multilingual texts*. Åbo universitet, Åbo, Finland, 7–9 september.
- "The Bible – linguistic, cultural, or religious artifact? Political and historical conditions for the Sami translation project of the Nordic Bible societies". Plenarföredrag vid Exegetiska dagar (Svenska exegetiska sällskapetets årsmöte) med tema *Bibeln i norr*, Umeå universitet, Umeå, 15–17 oktober (inspelat).

- Respondent på *The Nordic Bible: Bible reception in contemporary Nordic societies*. Högre seminarium, Enskilda högskolan Stockholm, Stockholm, 7 december.

*Elin Svahn:*

- Research presentation. Presentation på konferensen SNÖ and Utuling conference on international cooperation, co-writing and joint project applications, Åbo universitet, 11–12 maj.
- ”Perspectives from the archives: Non-retranslation and the emerging professionalization of literary translation in 1950s Sweden.” Presentation på konferensen *Trextuality: Interdisciplinary approaches to translated and multilingual texts*, Åbo universitet, 7–9 september.
- ”Translation awards in a semi-professionalized field. Swedish translation awards as a case in point.” Presentation på konferensen *Literary Prize Culture in the Nordic Countries. Prizes as Engines of Comparison*, LMU München, 5–7 oktober.

*Elisabet Tiselius:*

- ”Public service interpreter education – Similarities and differences with other types of interpreter education” Inbjuden föreläsare, Queens University Belfast, 26 januari.
- ”Accessible Care – the case of childhood cancer care in Sweden”. Presentation med Pernilla Pergert, KI på *8th International Conference on Public Service Interpreting and Translation: PSIT in Translation*, Universidad de Alcalá, 22–24 mars.
- ”Comprendre, developper et enseigner le monitoring en interprétation de dialogues” Plenarföreläsning, *Colloque Internationale, Langues, Lettres et Traductologie: Quel(s) enseignement(s) du passé pour relever les défis de l’avenir*, Université de Mons-Hainaut, 27–28 april.
- ”Differences in depicting between novice and professional sign language interpreters”. Presentation tillsammans med Natasha Parkins, HVL. *2nd BTS Seminar*, Universidad de Murcia, 19–20 juni
- ”Mapping the multiple cognitive profiles of interpreters”. Presentation med Laura Babcock *International Symposium on Bilingualism, ISB14*, Macquarie University, 26–30 juni (online).
- ”Invisible Process: Cognition and working memory in dialogue interpreting”. Presentation med Birgitta Englund Dimitrova *4th International Conference on Translation, Interpreting and Cognition*, Universidad de Chile, 6–8 september.
- ”The cognitive profile of dialogue interpreting”. Presentation med Laura Babcock på *Nordic Seminar of Interpreter Trainers 2023 – Interpreting in the Nordic Countries, current political and professional issues*, Köpenhamns Universitet, 30 november–1 december.

*Raphael Sannholm:*

- ”Hållbar framtid i yrkeslivet: anticipatorisk diskurs”, presentation (med Johan Christensson) på *Svenskans beskrivning*, Linnéuniversitetet, Växjö, 4–6 oktober.
- ”Gemensamt beslutsfattande i översättningsprocessen”, presentation Interaktionsseminariet, Stockholms universitet, 27 oktober.
- ”Joint decision making in multilingual mediated communication”, presentation (med Maija Hirvonen), *NORDISCO*, Tampere University, Tampere, 15–17 november.

*Thomas Thomsen:*

- ”Language background and self-assessment of Spanish-Swedish dialogue interpreters in Sweden” *8th International Conference on Public Service Interpreting and Translation: PSIT in Translation*, Universidad de Alcalá, 22–24 mars.
- ”Methodological considerations of writing bilingual role-plays when conducting research on cognition and interpreting”. Presentation med Nereida Betancor Sánchez på *4th International Conference on Translation, Interpreting and Cognition*, Universidad de Chile, 6–8 september.

*Cecilia Wadensjö:*

- Plenarföreläsning: ”Some thoughts on interpreting as interactionally situated”, *Interpretare interagendo – Interagire interpretando: nel ricordo di Francesco Straniero Sergio*, Konferens, Trieste Universitet, Italien, 30–31 mars.

- Inbjuden föreläsare: ”Migrants’ Narratives in the Asylum Process”, *Data sessions on interpreter-mediated interaction*, Modena, Italien, 13–14 april.
- ”How – and why – we train interpreting as interaction”, *12<sup>th</sup> Nordic Seminar of Interpreter Trainers 2023: Interpreting in the Nordic Countries, current political and professional issues*, Copenhagen University, 30 november–1 december.



## 7 Samverkan

### 7.1 Samverkan med det omgivande samhället

[tolk.su.se/samarbeten](http://tolk.su.se/samarbeten) [tolk.su.se/kalender](http://tolk.su.se/kalender)

TÖI samverkar med det omgivande samhället på många sätt och så även under 2023. TÖI:s samverkan är tydlig på alla nivåer, exempelvis är TÖI:s styrelse delvis extern, och inte minst märks detta genom att flertalet lärare på både tolk- och översättarsidan är aktiva tolkar och översättare. TÖI har flera adjungerade lärare, som har sin huvudsakliga verksamhet utanför universitetet och institutet anlitar aktiva tolkar och översättare som granskare och språkhandledare. Även på andra sätt samverkar TÖI med praktikutövare.

Ett klassiskt område för samverkan är informationsspridning och TÖI:s medarbetare har vid flera tillfällen syns och hörts i media i detta syfte (se avsnitt 7.2). Förutom att sprida kunskap i media, har TÖI:s medarbetare varit aktiva i flera andra initiativ för att dela och sprida kunskap. Exempelvis fortsatte Laura Babcock sitt samarbete med ”Skype a Scientist”, en ideell organisation som möjliggör möten mellan forskare och skolklasser, familjer eller andra grupper. I år gav Babcock en kort presentation för två gymnasieklasser och en högstadielklass i USA om att forska med magnetkamera och hur det är att vara forskare i det här ämnet.

TÖI har även deltagit i särskilda utbildningsåtgärder vid andra myndigheter och branschorganisationer, och då främst inom tolkning. I juni var TÖI:s lärare och forskare på studiebesök på Försvarets tolkskola i Uppsala. Thomas Thomsen gav i mars en digital föreläsning om kognition och språkkunskaper för Tolkservicerådet. Cecilia Wadensjö höll tillsammans med Hanna Sofia Rehnberg och Zoe Nikolaidou en utbildning för asylsökande om tolkfunktionen under asylprocessen på Migrationsrättsdagarna som anordnades i april av Domstolsakademien. Raphael Sannholm höll i ett fortbildningsseminarium vid Polismyndigheten med fokus på översättarens interaktion. Helena Bani-Shoraka har hållit i en utbildning i tolkanvändning för brottsutredare på Tullverket vid två tillfällen, först under våren och därefter under hösten. Hon har även arbetat med Transkulturellt Centrum, dels genom att spela in utbildningsfilmer för användning vid utbildningar och presentationer om tolkning och tolkanvändning, dels genomfört en heldagsutbildning till anställda på Region Stockholm kring temat ”Fördjupade perspektiv i samarbete med tolk: God tolkning för jämlik vård. Bani-Shoraka undervisar lärare på kursen ”Social innovation i teori och praktik” för samverkans- och innovationsrådgivare på lärosäten, kommuner och regioner. Kursen leddes av Malin Lindberg, professor vid Luleå tekniska universitet, och gavs tre halvdagar under ht 2023.

Magnus Dahnberg presenterade sitt pågående forskningsprojekt om rollspel och tolkning vid ett utvecklingsseminarium för Tolk- och translatorenheten, Kammarkollegiet. Dahnberg har under året även varit aktiv vid nämnda myndighet i bedömningen av auktorisationsprov för tolkar i ryska. Jan Pedersen berättade om undertextares villkor och utmaningar på Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen.

Samverkan sker även inom undervisningen med andra lärosäten. Thomsen föreläste i februari vid Marie Cederschiöld högskola om tolkning för socionomstudenter. Han gav även en föreläsning för rehabkoordinatorer inom hälso- och sjukvården på Karolinska Institutet om hur det är att arbeta via tolk med patienter som har obefintliga eller starkt begränsade kunskaper i svenska. Bani-Shoraka fortsatte det lyckade samarbetet med Institutionen för kriminologi och polisiärt arbete vid Linnéuniversitetet, där studenter vid TÖI och Linnéuniversitetet deltar i gemensamma rollspelsövningar.

TÖI samverkar med flera olika bransch- och professionsorganisationer. I år var TÖI något mindre representerat vid SFÖ-SAT:s årliga konferens, som för andra året i rad samlar Sveriges facköversättare och auktoriserade tolkar. Dahnberg deltog i ett panelsamtal om tolkbranschens framtid där bl.a. kostnadseffektivisering och kvalitetssäkring diskuterades. Jan Pedersen deltog vid en sammankomst anordnad under hösten av fackförbundet Journalistförbundet/Medietextarna där han berättade om återgivning av titlar och tilltal i undertextning. Pedersen hade tidigare under året även diskuterat skillnader mellan mänsklig och maskingenererad undertextning i ett danskt sammanhang.

TÖI har dessutom varit aktiv i samhällsdebatten genom att med ett panelsamtal i maj på Kulturhuset Stadsteatern följa upp EU-rapporten ”Översättaren på omslaget. Flerspråkighet och översättning”, som visar en nedslående utveckling där översättningarnas och översättarnas ställning under senare år försvagats. Arrangör för samtalet var Elin Svahn tillsammans med Lars Kleberg (Svenskt översättarlexikon; arrangör och moderator), Johanna Svartström (Författarförbundets översättarsektion), Susanne Larsson Bergström (Kulturrådet) och Lena Olofsson-Piras (Europeiska kommissionens representation i Sverige).

Mer specifikt inom skönlitteratur deltog Giada Brighi och Yvonne Lindqvist med varsitt föredrag på ett dialogmöte i augusti med Vänföreningen Fogelstadskvinnorna. Temat för dagen var språk och makt i samverkan med det omgivande samhället. Lindqvist talade övergripande om översättningens roll i det svenska samhället medan Brighi fokuserade på Sverige som tillflyktsort för översättare under andra världskriget och idag. Under hösten arrangerade Svahn ett välbesökt halvdagsseminarium om klassikeröversättning tillsammans med Nils Håkanson från Svenskt översättarlexikon. Utöver de två arrangörerna deltog Mari Mossberg (Lunds universitet), John Swedenmark, Cecilia Schwartz (SU), Åsa Warnqvist (Svenska barnboksinstitutet) och Gunnel Furuland med presentationer.

Richard Pleijel höll ett föredrag för *Societas Academicorum Holmiensum* (Sällskapet Stockholmsakademiker) på temat ”Bibeln och välfärdsstaten – en omöjlig kombination?”

TÖI agerar återkommande remissinstans för utredningar inom områden som berör tolkning och översättning. I år bidrog TÖI till institutionens svar på en internremiss gällande den statliga utredningen *Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd* (SOU 2023:25). Sammantaget har institutionen i remissvaret ställt sig bestämt negativ till att inrätta kunskapsprov som krav för att man ska kunna få permanent uppehållstillstånd i Sverige, som utredningen å sin sida föreslår. TÖI har bidragit bl.a. med rekommendationen att ett kunskapsprov om det svenska samhället, om ett sådant ändå skulle bli verklighet trots våra rekommendationer om motsatsen, måste erbjudas på flera språk och grunda sig på ett flerspråkigt informationsmaterial som de potentiella provtagarna har goda möjligheter att bekanta sig med

### 7.1.1 Tolkseminariet och Tolkarenan



Foto: DrAfter123, Getty Images

Tolkseminariet är en seminarierie inom forskning och samverkan vars huvudsakliga fokus ligger på utbildning och forskning. Seminariet är öppet och besöks flitigt av yrkesverkssamma tolkar och representanter från olika tolkverksamheter. Under 2023 arrangerade tre seminarier inom teman som militärtolktutbildning, Artificiell intelligens inom tolkbranschen, samt en presentation av forskningsprojektet DEPICT – inkludering, kommunikation och översättning genom avbildande teck-

ning i teckenspråk. Presentationerna hölls av forskare på TÖI.

Under 2023 ägde Tolkarenan rum för andra gången i form av ett halvdagsseminarium den 18 maj. Tolkarenan är en samverkanssatsning där TÖI sprider information och kunskap om svensk, nordisk och internationell tolkforskning till det omgivande samhället. Evenemanget skedde denna gång genom tre presentationer med temat ”Rätten till tolk – Språkliga rättigheter och social rättvisa”. Syftet var att lyfta aktuell forskning och debatt inom offentlig verksamhet om hur språkfrågan beforskas och diskuteras – särskilt perspektiv från socialt arbete och hur språkliga rättigheter hänger ihop med social rättvisa. Bakgrunden är ett direktiv i Tidöavtalet och den pågående samhällsdebatten om begränsning av rätten till offentligt finansierad tolk för personer med uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap. Den fråga som löpte som en röd tråd genom evenemanget var vilka konsekvenser ett sådant direktiv kan få för tolkar och för de som är beroende av tolk i sitt arbete eller som klient. Tre forskare från det vetenskapliga fältet etnologi och med specialisering inom tolkning i samhället – docent Eva Norström (Linnéuniversitetet), docent Kristina Gustafsson (Linnéuniversitetet), samt universitetslektor Linnea Åberg (Högskolan Väst) – presenterade varsin artikel inom detta tema. Evenemanget riktade sig brett till alla intresserade av tolkning och tolkanvändning och hade 75 anmälda deltagare och ytterligare ca 15 personer (lärare och studenter från TÖI).

### 7.1.2 Arbetsmarknadsdag i medieöversättning

TÖI:s arbetsmarknadsdag med fokus på medieöversättning hölls för tredje året i rad. De första två åren hade evenemanget undertextning som tema, men i år breddades temat till medieöversättning för att bättre återspegla kursutbudet på TÖI. Under förmiddagen träffade studenterna ordförande för fackklubben Medietextarna, Linus Kollberg, som berättade om branschen och om livet som frilansande medieöversättare. Under detta pass deltog studenter inom medieöversättning och undertextning. Till eftermiddagspasset bjöds alla översättarstudenter in. Där deltog representanter från sex företag inom medieöversättningsbranschen som presenterade sina respektive företag, och berättade vad de har att erbjuda blivande medieöversättare. Därefter deltog företagsrepresentanterna i en panel där de svarade på studenternas frågor. Arbetsmarknadsdagen var återigen välbesökt; ett femtiotal studenter deltog och flera av företagen var på plats för tredje året i rad.

### 7.1.3 Skrivarstuga om översättningsvetenskap på Wikipedia

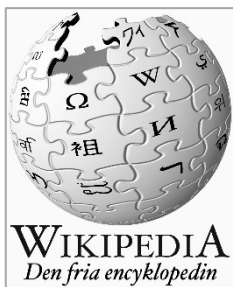


Foto: Wikimedia Foundation, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=10310141>

Även under 2023 arrangerade TÖI i samarbete med Wikimedia och European Society for Translation Studies ett s.k. editathon den 15 november. Detta är en skrivarstuga där man skapar, översätter och redigerar artiklar på Wikipedia. Eventet handlade om att utöka medvetenheten och sökbarheten om tolkning, tolkar, översättare och översättningsvetenskapen och dess forskare. Denna gång fokuserade skrivarstugan på tre teman, nämligen AI inom tolkning och översättning, översättningsvetare (såväl kvinnliga som manliga) och utbildning inom översättningsvetenskap. Detta kan ses som ett mycket gott och tillgängligt sätt att delge det omgivande samhället forskningsresultat och annan kunskap.

### 7.1.4 Rum för översättning

Sedan 2015 är TÖI en av de medverkande arrangörerna för Rum för översättning (RFÖ), som anordnar publika samtal om översättning, tillsammans med Sveriges författarförbunds översättarsektion, Kulturrådet, Översättarcentrum och HDK/Valand vid Göteborgs universitet. Rum för översättning arrangeras på litteraturfestivalen Littfest i Umeå under våren och på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg på hösten. På bokmässan i Göteborg var TÖI:s bidrag ett samtal under ledning av Elisabeth Bladh med Anja Allwood (doktorand vid Institutionen för svenska, flerspråkighet och språkteknologi, Göteborgs universitet), Nina Eidem (förläggare på förlaget Natur & Kultur), Jessica Hallén (översättare från engelska) om indirekt översättning, dvs. när en översättare använder en översättning som källtext. Samtalet hade planerats av Elin Svahn i samråd med representanter för HDK/Valand (Göteborgs universitet), Författarförbundets översättarsektion och Översättarcentrum. Samma konstellation stod bakom samtalet ”Så gör vi!” med Helena Hansson, Nika Abiri och Lida Starodubtseva på Rum för översättning, Littfest i mars. Detta samtal modererades av Elin Svahn.

### 7.1.5 SACO-mässan och Öppet hus

Inför årets SACO-mässa och Öppet hus på Stockholms universitet sågs informationsmaterialet över. Bl.a. togs två helt nya informationsfoldrar fram för Masterprogram i tolkning, inriktning konferenstolkning och Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, inriktning tolkning.



Öppet hus 2023. Foto: Olivia Schlyter Holmström

### 7.1.6 Samarbete med EU-organisationer

TÖI har också ett nära samarbete med EU:s olika organisationer, inte minst med representationen i Europahuset. Inom tolkning i talade språk medfinansieras konferenstolkutbildningen av EU-parlamentet och Kommissionen, som även bidrar med censorer vid examinationstillfällen. TÖI:s konferenstolkutbildning har sedan 2019 återställt sitt medlemskap i nätverket EMCI (European Masters in Conference Interpreting), en sammanslutning av konferenstolkutbildningar vid 16 universitet i Europa som utvecklar gemensamma kvalitetsriktlinjer och har ett nära samarbete med EU-kommissionens och EU-parlamentets generaldirektorat för tolkning. Elisabet Tiselius ingår sedan 2022 som vice ordförande i EMCI:s styrelse.

Jan Pedersen deltog i flera EU-sammanhang under året. Han var en av huvudtalarna på Translating Europe Workshop i Gdansk i Polen i mars; kort därpå berättade han inför Europaparlamentet om medietillgänglighet, närmare bestämt om dövtextningens översättningsvetenskapliga sammanhang och textning för döva och hörselskadade. I oktober talade Pedersen vid Translating Europe Workshop i Köpenhamn om flerspråkighet i undertextning.

Under 2023 gästades TÖI även av två juristlingvister från EU-domstolen i Luxemburg, som höll en öppen föreläsning för studenterna. Vidare var lärare och studenter på TÖI inbjudna att delta i en virtuell heldag med EU:s direktorat för översättning i oktober.

### 7.2 TÖI i medierna

TÖI:s medarbetare deltar med jämna mellanrum i olika medier, inte minst sociala medier. Birgitta Englund Dimitrova är initiativtagare till och moderator för facebooksidan *Översättningsvetenskapens vänner*. Jan Pedersen syns en hel del på X (f.d. Twitter).

I samband med nytugivning av Roald Dahls böcker skrev Valérie Alfvén ett inlägg i *Dagens Arena* som diskuterade hur barnlitteratur i översättning anpassas efter rådande normer. Tidningsartikeln ledde sedan till att hon blev intervjuad av journaliststudenter från Södertörns högskola i ett TV-inslag.

Pedersen har varit med i ett reportage i Språktidningen (8) och varit en del av ett panel-samtal i podden *Digital talk* om tolkning och AI. Han blev också intervjuad i *Kulturen* i DR P1 om maskinöversättning och undertextning i samband med att han och Hanna Hagström mottog Teksterprisen. Richard Pleijel medverkade i *Frikyrkopodden* (producerad av tidningen *Dagen*) i ett avsnitt om [Svenska Folkbibeln och missnöjet över Bibel 2000](#). Elisabeth Tiselius intervjuades i YouTube-kanalen [”Minds between languages” om arbetet med att studera kognition i dialogtolkning](#).

Elisabeth Bladh deltog i institutionens satsning *Forskning i fokus* vars syfte är att sprida den forskning som bedrivs på Svefler på sociala medier genom korta filmer. Bladhs kortfilm om Greta Knutson som självöversättare mellan franska och tyska publicerades i december på Sveflers instagramkonto.

[tolk.su.se/nyheter](http://tolk.su.se/nyheter)

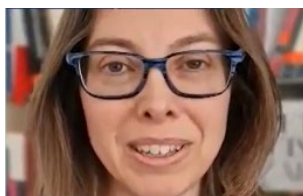


2023-03-03 Tolk och översättarinstitutet

Debatten om Roald Dahl: Var sätts gränsen och av vem?

Ingrepp i Roald Dahls författarskap har skapat debatt, och det är inte ovanligt att man ändrar i barn- och...

Språk och språkinläring



2023-12-15 Institutionen för svenska och flerspråkighet

Forskning i fokus: Om översättaren och författaren Greta Knutson, med forskaren...

Elisabeth Bladh är universitetslektor i översättningsvetenskap med inriktning mot...

Språk och språkinläring

– Roald Dahl signerar barnböcker i Amsterdam 1988. Foto: Rob Bogaerts, Anefo. (commons.wikimedia.org/wiki/File:Roald\_Dahl\_signeert\_boeken\_in\_de\_Kinderboekenwinkel\_in\_Amsterdam,\_Bestanddeelnr\_934-3367.jpg).  
– Elisabeth Bladh. Foto: Pia Nordin.



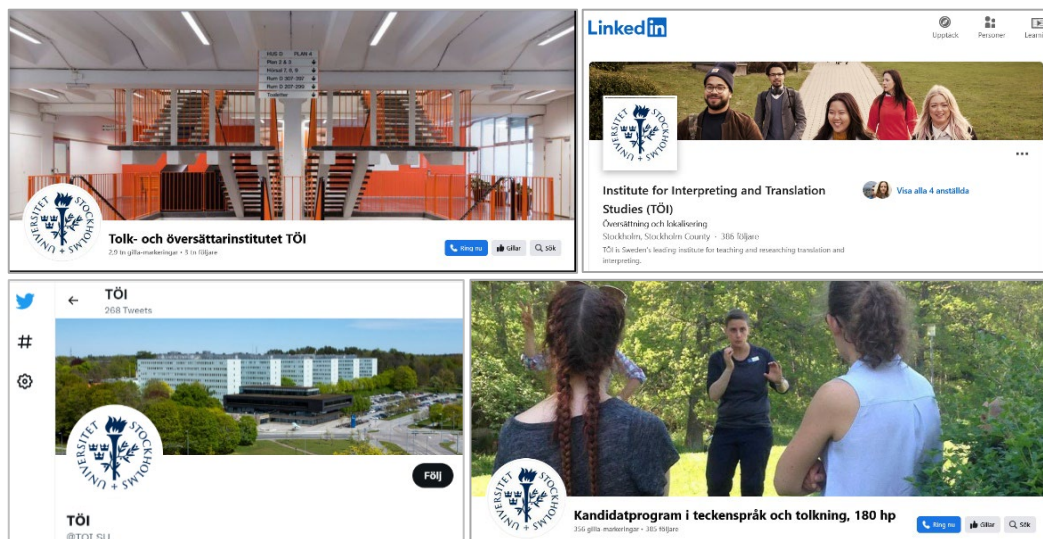
[facebook.com/tolk.su.se](https://facebook.com/tolk.su.se)

[linkedin.com/company/toi](https://linkedin.com/company/toi)

[instagram.com/svefler\\_su](https://instagram.com/svefler_su)

[twitter.com/toi\\_su](https://twitter.com/toi_su)

[facebook.com/kandidatprogramiteckensprakochtolkning](https://facebook.com/kandidatprogramiteckensprakochtolkning)



- Facebook TÖI: Hus D, Södra huset. Foto: Shaheed H. Karim.
- LinkedIn: studenter SU. Foto: Jens Olof Lasthein.
- X/Twitter TÖI: Södra huset. Foto: Ingmarie Andersson.
- Facebook TÖI Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning. Foto: TÖI.

## 8 Förtroendeuppdrag

### 8.1 Uppdrag inom Stockholms universitet

*Helena Bani-Shoraka:*

- Studierektor för utbildning i tolkning mellan talade språk, TÖI. (t.o.m. 2023-07-31).

*Nereida Betancor Sánchez:*

- Ledamot i doktorandrådet för nordiska språk och översättningsvetenskap (vårterminen).
- Studeranderepresentant i TÖI:s styrelse (vårterminen).

*Elisabeth Bladh:*

- Ställföreträdande föreståndare, TÖI.
- Studierektor för utbildning i översättning, grundnivå och avancerad nivå, TÖI.
- Medförfattare till utbildningsrapporten för utbildningar i översättningsvetenskap på grundnivå och avancerad nivå (inriktning översättning).

*Magnus Dahnberg:*

- Föreståndare, TÖI.

*Elisabeth Geiger Poignant:*

- Studierektor för utbildningar i tolkning talade språk, grundnivå och avancerad nivå, TÖI.

*Hanna Hagström:*

- Vice ordförande i doktorandrådet för nordiska språk och översättningsvetenskap.
- Doktorandrepresentant i kursplaneutskottet vid TÖI (höstterminen).

*Yvonne Lindqvist:*

- Studierektor för forskarutbildningen vid TÖI.
- Ledamot i Institutionsstyrelsen Svefler.
- Ledamot i TÖI:s styrelse.
- Ledamot i Fakultetsklubbens styrelse.
- Ordförande i valberedningen för Institutionsstyrelsen 2024–2026.
- Redaktör för Aleksandra Adlers avhandling *Cognitive Load in Dialogue Interpreting. Experience and Directionality*. Dissertations in Translation and Interpreting Studies 4. Stockholm University
- Ordförande vid Aleksandra Adlers disputation, 17 november.

*Jan Pedersen:*

- Ledamot i humanistiska fakultetsnämnden.

*Thomas Thomsen:*

- Kassör i doktorandrådet för nordiska språk och översättningsvetenskap (vårterminen).
- Ledamot i doktorandrådet för nordiska språk och översättningsvetenskap (höstterminen).
- Doktorandrepresentant i TÖI:s styrelse (höstterminen).
- Doktorandrepresentant i kursplaneutskottet vid TÖI (vårterminen).

*Cecilia Wadensjö*

- Medförfattare till utbildningsrapporten för utbildningar i översättningsvetenskap på grundnivå och avancerad nivå (inriktning tolkning).

### 8.2 Deltagande i internationella och nationella nätverk

*Aleksandra Adler:*

- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i The Bertinoro Translation Society (BTS).
- Medlem i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).

- Medlem i Society of the Neurobiology of Language (SNL).
- Medlem i (European Society for Translation Studies) EST .

*Valérie Alfvén:*

- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem och ledamot i valberedning, Svenskt nätverk för Översättningsvetenskap (SNÖ).
- Medlem i Graphic World of Children (GWC).
- Medlem i Children In Translation Network (CITN).

*Helena Bani-Shoraka:*

- Nordiskt nätverk av forskare och lärare inom tolkområdet.
- Referensgruppen för fackspråk och terminologi, Institutet för språk och folkminnen.

*Giada Brighi:*

- Medlem i Alliance of Digital Humanities Organization (ADHO).
- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i History and Translation (HT).
- Medlem och ledamot i valberedningen för Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).

*Magnus Dahnberg:*

- Medlem i Sällskapet för studier av Ryssland, Öst- och Centraleuropa samt Centralasien.
- Medlem i Befälsföreningen Militärötolkar.

*Birgitta Englund Dimitrova:*

- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i Svenska slavistförbundet.
- Medlem i Svenska sällskapet för 1700-talsstudier.
- Medlem i Svenska samfundet för musikforskning.
- Medlem i Translation, Research, Empiricism, Cognition (TRE).

*Elisabeth Geiger Poignant*

- Medlem i nätverket Talking, Interaction and Multimodality (TIM).

*Hanna Hagström:*

- Medlem i European Association for Studies in Screen Translation (ESIST).
- Medlem i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).
- Medlem i Stockholm Process Research in Interpreting and Translation (SPRINT).
- Medlem i OPEN Research Network.

*Elisabeth Bladh:*

- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i Sällskapet för studier av Ryssland, Central- och Östeuropa samt Centralasien.

*Yvonne Lindqvist:*

- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i The American Translation and Interpretation Studies Association (ATISA).
- Medlem i NIC (Nordic network of Intercultural Communication).
- Medlem i forskningsnätverket Språk och makt.
- Medlem i forskningsnätverket Översättning och makt.
- Medlem i The History and Translation Network.

*Ulf Norberg:*

- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).

*Jan Pedersen:*

- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i European Association for Studies in Screen Translation (ESIST).

*Richard Pleijel:*

- Ordförande i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).
- Medlem i History and Translation Network (HTN).
- Medlem i Svenska exegetiska sällskapet.

*Raphael Sannholm:*

- Medlem i The Bertinoro Translation Society (BTS).
- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i Stockholm Process Research in Interpreting and Translation (SPRINT).
- Medlem i Translation Research Empiricism Cognition (TREC).

*Elin Svahn:*

- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i History and Translation Network.
- Medlem i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ)

*Thomas Thomsen:*

- Medlem i The Bertinoro Translation Society (BTS).
- Medlem i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).
- Medlem i Stockholm Process Research in Interpreting and Translation (SPRINT).
- Medlem i Translation Research Empiricism Cognition (TREC).

*Elisabet Tiselius:*

- EST – European Society in Translation Studies – ordförande 2022–2025.
- TREC – Translation, Research, Empiricism, Cognition – styrelseledamot.
- EMCI – European Masters in Conference Interpreting – vice ordförande. 2022–2025
- AIIC (Internationella konferenstolkförbundet) – tidigare ledamot av Sign Language Network.
- Tegnspråk, tolking og kommunikasjon (Høgskulen på Vestlandet).
- The Laboratory for Multilectal Mediated Communication & Cognition (MC2).

*Cecilia Wadensjö:*

- Nordiskt nätverk av forskare och lärare inom tolkområdet.

*Nereida Betancor Sánchez:*

- Medlem i The Bertinoro Translation Society (BTS).
- Medlem i European Society for Translation Studies (EST).
- Medlem i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).
- Medlem i Stockholm Process Research in Interpreting and Translation (SPRINT).
- Medlem i Translation Research Empiricism Cognition (TREC).

### 8.3 Medlem i redaktionskommittéer och referee-uppdrag

*Valérie Alfvén:*

Medlem i redaktionskommittén för:

- *Revue nordique des études francophones.*

*Laura Babcock*

Referee-uppdrag:

- *Scientific Reports* (1 artikel).
- *Journal of Integrative Neuroscience* (1 artikel).
- *Interpreting* (1 artikel).
- *International Symposium on Bilingualism* (6 abstracts).
- *Research Grants Council of Hong Kong* (1 proposal).

*Elisabeth Bladh:*

Medlem i redaktionskommittén för:

- *Revue nordique des études francophones.*

Medlem i den vetenskapliga kommittén för:

- *Atelier de traduction.*



Referee-uppdrag:

- *French Studies in Southern Africa (FSSA)* (1 artikel).

Magnus Dahnberg:

Referee-uppdrag:

- *Nordic Social Work Research* (1 artikel).

Birgitta Englund Dimitrova:

Medlem i redaktionskommittén:

- *Across languages and cultures. Multidisciplinary Journal for Translation and Interpreting Studies.*
- *Perspectives. Studies in Translation Theory and Practice.*
- *Interpreting. International Journal of Research and Practice in Interpreting.*
- *Spisanie Germanistika i skandinavistika/Journal for German and Scandinavian Studies.*
- *Translation, Cognition & Behavior.*

Referee-uppdrag:

- *Across languages and cultures. Multidisciplinary Journal for Translation and Interpreting Studies* (1 artikel).
- *Target* (1 artikel).
- *Translation and Interpreting* (1 artikel).

Hanna Hagström:

Referee-uppdrag:

- *Journal of Audiovisual Translation* (1 artikel).

Yvonne Lindqvist:

Referee-uppdrag:

- *Parallèles* (1 artikel).
- *Svenskans beskrivning* (1 artikel).
- *Translation in Society* (1 artikel).
- *French Studies in Southern Africa (FSSA)* (1 artikel).

Ulf Norberg:

Referee-uppdrag:

- *Språk och stil* (1 artikel).
- *Translation, Cognition and Behavior* (1 artikel).

Jan Pedersen:

Medredaktör för

- *Journal of Audiovisual Translation.*

Medlem i redaktionskommittén för:

- *John Benjamins Translation Library*
- *Linguistics Applied*
- *Status Quaestionis.*

Referee-uppdrag:

- *Perspectives* (2 artiklar).
- *The Translator* (1 artikel).
- *Journal of Audiovisual Translation* (1 artikel).
- *Shakespeare, Austen and Audiovisual Translation* (1 artikel).

Elin Svahn:

Medlem i redaktionsrådet för

- *Med andra ord. Tidskrift om litterär översättning.*

Refereuppdrag:

- *Translation in Society* (1 artikel).

Elisabet Tiselius:

Medlem i redaktionskommittén för

- *Translation and Interpreting Studies*

- *INContext: Studies in Translation and Interculturalism*
- *Nordisk Tidsskrift for oversettelse og tolkeforskning.*

Referee-uppdrag:

- *Interpreting and Society: An Interdisciplinary Journal* (1 artikel).
- *Translation and Interpreting Studies* (1 artikel).
- *De Gruyter* (1 artikel).
- *Pragmatics* (1 artikel).

*Cecilia Wadensjö:*

Medlem i redaktionskommittén för:

- *Interpreting, Journal on Studies of interpreting, John Benjamins*
- *Translation, Interpreting and Social Justice in a Globalised World. Bokserie, publicerad av Multilingual Matters.*
- *Journal of Applied Linguistics & Professional Practice (JALPP), Equinox Publishing.*

Referee-uppdrag:

- *Interpreting, Journal on Studies of interpreting* (1 artikel).
- *Journal of Applied Linguistics & Professional Practice (JALPP)* (1 artikel).
- *Norsk lingvistisk tidsskrift* (1 artikel).
- *Translation Spaces* (1 artikel).

## 8.4 Andra uppdrag

*Helena Bani-Shoraka:*

- Jurymedlem. Klarspråskristallen 2023.

*Magnus Dahnberg:*

- Ledamot av Kammarkollegiets rådgivande nämnd för tolk- och översättarfrågor.

*Liza Noor:*

- Språkexpert vid Kammarkollegiets auktorisationsprov och translatorprov i dari.
- Översättare svenska till dari och persiska.
- Tolklärare i fördjupningskurser för verksamma tolkar som ges via folkbildningen.

*Hanna Hagström:*

- Juryordförande. Medietextarnas undertextarpris Årets textunder.

*Jan Pedersen:*

- Suppleant i Kammarkollegiets rådgivande nämnd för tolk- och översättarfrågor.
- Affiliated Member i CTISS på Heriot-Watt University i Edinburgh.
- Ingår i expertpanelen för Turn on the Subtitles-kampanjen.
- Medlem i vetenskapliga kommittén för konferensserierna:
  - Media for All
  - Intermedia
  - Languages and the Media
  - IATIS Conference.

*Richard Pleijel:*

- Ordförande, Svenskt nätverk för översättningsvetenskap (SNÖ).
- Ledamot av Svenska Bibelsällskapets översättningsråd.
- Ledamot av Svenska Bibelsällskapets huvudmannaråd.
- Översättningskonsult (hebraist), Svenska Bibelsällskapet.

*Raphael Sannholm:*

- Medlem i vetenskapliga kommittén för konferensen 5th International Conference for Interpreting, Translation and Cognition (ICTIC 5, 2025 Agder, Norway).
- Redaktör för European Society of Translation Studies Newsletter, tillsammans med Claudine Borg, Esther De Boe och Maria Abad Colom.
- Diskutant vid slutseminarium för Aleksandra Adlers doktorsavhandling, Stockholms universitet, 30 maj.

*Elin Svahn:*

- Sekreterare i Svenskt nätverk för översättningsvetenskap.
- Medlem i den vetenskapliga kommittén för konferensen *Childrens' Literature in Translation*, Stockholm 2024.

*Elisabet Tiselius:*

- Medlem i vetenskapliga kommittén för konferensserien Non-Professional Interpreting and Translation conference series.
- Medlem i vetenskapliga kommittén för konferensen 5th International Conference for Interpreting, Translation and Cognition (2025 Agder, Norway).
- Medlem i vetenskapliga kommittén för konferensen American Translation and Interpreting Association 11th Congress (2024 New Brunswick, NJ).
- Externgranskare för avhandling, Radboud Universitetet, Nijmegen. "Practitioners' perspectives on international sign conference interpreting". Maya De Wit. Supervisors: Prof. Onno Crashborn, Prof Jemina Napier.
- Externgranskare för avhandling, Queens University Belfast. "Visual Processing of PowerPoint Slides during Simultaneous Interpreting". Yao Xiao. Supervisors: Prof. Chen-En Ho and Prof. Piotr Blumczynski.

*Cecilia Wadensjö:*

- Externgranskare av PhD, *A dialogue within the Trilogue: The role of multi-part renditions in promoting and maintaining intersubjectivity in mediator-interpreted institutional interaction*. Daniele Urlotti, doktorand vid Forskarskolan i språkvetenskap, Università di Modena e Reggio Emilia, 26 april.
- Förste opponent på Silje Ohren Strands doktorsavhandling *Samarbeidet om å etablere koherens: En studie av den interaksjonelle dynamikken mellom lege, pasient og tolk under tolkede samtaler* vid NTNU, Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet, Trondheim, 1 september.

## 9 Övrigt

### Priser och andra utmärkelser

Raphael Sannholm tilldelades utmärkelsen ”Seal of Excellence” från EU-kommissionen för en ansökan om forskningsmedel inom Horizon Europe. Hanna Hagström och Jan Pedersen mottog *Teksterprisen*, en utmärkelse som delas ut årligen av den danska fackföreningen för medieöversättare, Forum for Billedmedieoversættere (FBO).

Ali Labriz, adjungerad lärare i tolkning i talade språk, är fr.o.m. september rättstolk i dari. Labri är därmed först i Sverige med att ha specialistkompetens som rättstolk mellan svenska och dari.

Giada Brighi erhöll stipendium från EST för att delta i två sommarskolor.

Aleksandra Adler tilldelades ett anslag från Stockholm University Brain Imaging Centre (SUBIC) för en projektansökan om dialogtolkning och språkkontroll.

[tolk.su.se/nyheter](https://tolk.su.se/nyheter)



- Jan Pedersen och Hanna Hagström, Teksterprisen, med porträtt av sig själva, av tecknaren Bob Katzenelson. Foto: Peter Bjerre Rosa.
- Giada Brighi. Foto: privat.

### Översättningar

Elin Svahn har översatt två bilderböcker:

- Valckx, Catharina. 2024. *Billy och bison*. Bromma: Berghs. Översättning från franska.
- Blake, Stephanie. 2024. *Super-Lou!* Bromma: Berghs. Översättning från franska.



**Institutionen för svenska och flerspråkighet**  
**Tolk- och översättarinstitutet**

Stockholms universitet 106 91 Stockholm Tel 08-16 20 00  
tolk.su.se magnus.dahnberg@su.se



**Stockholms**  
**universitet**